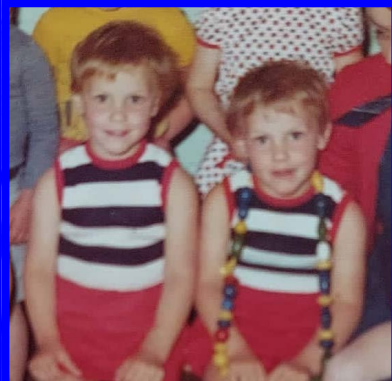

GEORGANISEERD SADISTISCH RITUEEL SEKSUEEL MISBRUIK VAN KINDEREN IN NEDERLAND

MISBRUIKT!

GEORGANISEERD SADISTISCH RITUEEL SEKSUEEL MISBRUIK VAN KINDEREN IN NEDERLAND

Aard, opsporing en meldpunt

Reactie van Stichting Misbruikt! op het rapport
'Tussen ongeloof, opsporing en adequate hulpverlening'
van de Tijdelijke Onderzoeks-commissie Georganiseerd
Sadistisch Misbruik van Minderjarigen
(Commissie Hendriks)

Miranda Freriks, directeur-bestuurder
Corinne Dettmeijer-Vermeulen, voorzitter Raad van Toezicht

Stichting Misbruikt!
december 2022

Inhoud

Samenvatting	5
Woord vooraf	8
1. Inleiding	9
2 Opdracht en Invulling	11
2.1 De opdracht aan de Commissie (Bijlage A2)	11
2.2 Definities gehanteerd door de Commissie	11
2.3 Ritueel misbruik	13
2.4 Beeldmateriaal	16
2.5 Terug in de tijd	17
2.6 Opsporing	17
2.7 Landelijk Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (L.E.B.Z.)	19
2.8 Vervolging	21
2.9 Wetenschap	22
2.10 Gezag en aanzien	23
2.11 Conclusie	23
3 Slachtoffers	25
3.1 Aard en fenomeen	25
3.2 Meldingen bij Stichting Misbruikt!	27
3.3 DIS en hervonden herinneringen	28
4 Aanbevelingen	29
4.1 Hulpverlening	29
4.2 Opsporing en vervolging	29
4.3 Meldpunt	31
5 Conclusie	34
Bijlagen	36

Bijlagen

B1	Een brief van Stichting Misbruikt aan de leden van de Commissie Justitie en Veiligheid over het plan van aanpak van de Commissie Hendriks dd 15 september 2021	37
B2	Een brief dd. 10 januari 2022 van Stichting Misbruikt! aan de Commissie in reactie op de procesrapportage dd. 13 december 2021	39
B3	Een mail dd. 7 juli 2022 van Stichting Misbruikt! aan de Commissie inhoudende het verslag van het gesprek van 7 juni 2022	42
B4	Een mail dd. 8 juli 2022 met een reactie van de Commissie op het gespreksverslag van Stichting Misbruikt!	44
B5	Een brief dd. 29 augustus 2022 van Stichting Misbruikt! aan de Commissie over het gesprek van 7 juni 2022	46
B6	Een aanbeveling dd. 18 september 2022 van Stichting Misbruikt!, Kenniscentrum TGG, Spotlight en Stichting Lisa Tegen Georganiseerd Kindermisbruik aan de Commissie betreffende opsporing van georganiseerd sadistisch misbruik	49
B7	Een aanbeveling dd. 16 oktober 2022 van Stichting Misbruikt! aan de Commissie Hendriks over de inrichting van een Meldpunt Georganiseerd seksueel misbruik	54
B8	Een tabel met de reactie van Stichting Misbruikt! op het conceptrapport van de Commissie Hendriks met feitelijke onjuistheden verzonden 27 november 2022	56
B9	Een brief dd. 27 november 2022 van Stichting Misbruikt! in reactie op het conceptrapport van de Commissie Hendriks	63
B10	Een brief dd. 29 november 2022 van Stichting Misbruikt! als vervolg op de brief aan de Commissie Hendriks dd. 27 november 2022	66
B11	Een mail dd. 7 december 2022 met reactie van de Commissie Hendriks op de brieven van Stichting Misbruikt! dd. 27 en 29 november 2022	68

Samenvatting

De Commissie Hendriks heeft bij Besluit van 21 april 2021 (bijlage A2)¹ de opdracht gekregen aan de minister van Justitie en Veiligheid te rapporteren over de beschikbare informatie omtrent het fenomeen van georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen in Nederland door gebruik te maken van zoveel mogelijk bronnen en op basis van de bevindingen een advies te geven aan de opsporing. Het rapport van de Commissie is op woensdag 21 december 2022 aan de minister aangeboden. De belangenorganisaties van slachtoffers van georganiseerd misbruik zijn eensgezind van mening dat het rapport op meerdere punten tekortschiet. De belangrijkste punten van kritiek worden hieronder weergegeven.

1. De Commissie concludeert dat georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen in Nederland bestaat, geen mythe is maar ondersteund wordt door wetenschap, verklaringen van meerdere slachtoffers en beeldmateriaal. Uit de verhalen van de slachtoffers blijken hun gruwelijke ervaringen met geweld en blijkt het seksueel misbruik vaak begonnen te zijn op jonge leeftijd, in familieverband te zijn ondergaan en een langere periode te hebben geduurd. De Commissie benoemt de beschrijvingen door slachtoffers van sadistische en wrede handelingen, zoals mishandeling, vastgebonden en verkracht worden, wurgseks, drogeren, het toegediend krijgen van elektroshocks, langdurig onder water gehouden worden en het moeten mishandelen van andere kinderen. Deze conclusie van de Commissie over het bestaan van een misstand van ongekende ernst gaat niet gepaard met het overbrengen van een gevoel van urgentie.
2. De Commissie heeft onvoldoende onderzocht hoe het kan dat een dergelijke misstand niet aan het licht komt en legt de verantwoordelijkheid daarvoor te makkelijk neer bij de slachtoffers.
3. De Commissie heeft onvoldoende onderzocht waar bij opsporing en vervolging de lacunes of onjuiste aanpak zit, welke er aan debet zouden kunnen zijn, dat deze onbeschrijflijke misstand nog geen begin van aanpak kent.
4. De aanbevelingen van de Commissie passen op geen enkele wijze bij de aanpak van de door de Commissie geconstateerde misstand.
5. Het onderzoek naar het fenomeen georganiseerd sadistisch ritueel seksueel misbruik van kinderen is onvoldoende, waardoor de daaraan verbonden conclusie ongefundeerd is. Er is geen goed digitaal onderzoek geweest en rechtspraak en beleid in andere landen is bij het onderzoek onvoldoende betrokken. De verklaringen van de slachtoffers zijn niet op waarde geschat.

De Commissie concludeert dat de politie en met name de L.E.B.Z. hun werk goed doen en het aan de trauma's, de gebrekkige verklaringen en het gebrek aan aangiftebereidheid ligt, dat de politie niet of nauwelijks zaken heeft kunnen aanpakken. Het feit dat de L.E.B.Z. aantoonbaar in een dergelijke zaak het onderzoek heeft gefrustreerd wenste de Commissie niet te onderzoeken. Ook is het onbegrijpelijk waarom vele gelijksoortige verklaringen van meerdere slachtoffers worden afgedaan als 'enige bron'. Als de Commissie Deetman zo was omgegaan met de

¹ Als in de tekst wordt verwezen naar een bijlage dan wordt verwezen naar een bijlage bij het rapport van de Commissie.

verklaringen van slachtoffers van misbruik in de Katholieke kerk, zouden we nu nog steeds denken dat daar niets aan de hand was. De aanbevelingen met betrekking tot de opsporing tonen een volledig gebrek aan inzicht in de vorm van criminaliteit waarmee dit soort misbruik is verweven.

Gedurende de loop van het onderzoek door de Commissie heeft de Stichting meermalen, in gesprek of per brief aangegeven welke elementen in het onderzoek essentieel zijn. Ook met betrekking tot opsporing en het instellen van een Meldpunt heeft de Stichting, ook in samenwerking met de andere belangenorganisaties, haar visie met de Commissie gedeeld. In deze reactie geeft Stichting Misbruikt! verdere uitleg en onderbouwing over de geconstateerde tekortkomingen in het onderzoek van de Commissie. In Hoofdstuk 4 komen de aanbevelingen van de Stichting uitgebreid aan bod. Deze samenvatting bevat een beknopte weergave daarvan.

Het tekortschieten van opsporing en vervolging in dit gruwelijke dossier is voorgelegd aan het VN-vrouwenrechten-Comité wegens schending van meerdere artikelen van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen en met name de artikelen 2 en 5 (a) vanwege het achterwege blijven van degelijk onderzoek in een zaak van dergelijke ernst. In de motivering van het verzoek wordt ook de merkwaardige werkwijze en conclusie van de L.E.B.Z. aangehaald als grond voor de schending. In algemene zin is aan het Comité de vraag voorgelegd of artikel 12 Wetboek van Strafvordering wel voldoet ter bescherming van vrouwen die slachtoffer zijn van Gender Based Violence.

“Dit gebeurt nu in Nederland en het gebeurt al tientallen jaren.”

De slachtoffers met wie de Commissie heeft gesproken zijn (ruim) volwassen. Maar het gebeurt nog steeds. Er zijn kinderen die in de onmenselijke situatie zitten die door de slachtoffers wordt beschreven en door de Commissie onderschreven. De aanpak hiervan kan alleen maar enig succes hebben indien de opsporing op een andere leest wordt geschoeid. Deze vorm van criminaliteit ondermijnt de samenleving. Dit zijn geen ‘breng delicten’ maar ‘haal delicten’. De Commissie beveelt aan onder Opsporing 7 dat ‘wanneer een melding uiteindelijk leidt tot een aangifte onderzoek gedaan moet worden naar elementen van controle, dwang, manipulatie en misleiding bij slachtoffers’. Maar dan zijn we te laat. Er moet proactief gezocht worden naar deze vorm van ondermijnende georganiseerde criminaliteit.

De belangenorganisaties Stichting Misbruikt!, Stichting Spotlight, Stichting Kenniscentrum TGG, en Stichting Lisa Tegen Georganiseerd Sadistisch Kindermisbruik hebben de commissie voorzien van aanbevelingen. Deze aanbevelingen passen meer bij de bevindingen van de Commissie. De belangenorganisaties bevelen kortgezegd bij de aanpak van georganiseerd sadistisch (ritueel) seksueel misbruik aan de georganiseerdheid van de daders als leidraad bij de opsporing te nemen en, net zoals bij de aanpak van mensenhandel, deze vorm van criminaliteit te zien als ‘haaldelict’ in plaats van een ‘brengdelict’. Belangrijke aspecten bij de door de Stichting aanbevolen opsporingsaanpak zijn:

- Een landelijk gespecialiseerd team
- Digitale opsporing (Team High Tech Crime)
- Financiële opsporing

- Veiligheid van slachtoffers (als aangever en als getuige), conform het besluit slachtoffers van strafbare feiten
- Afscherming en beveiliging van dossier
- Internationale samenwerking

Ten aanzien van het in te stellen Meldpunt beveelt de Stichting aan dit Meldpunt specifiek voor deze groep slachtoffers in te richten en daarbij ook de ervaringen opgedaan in Duitsland in aanmerking te nemen. Belangrijke aspecten voor het in te stellen Meldpunt zijn

- Positionering Meldpunt in nationale en internationale context
- Het instellen van een 'Betrokkenenraad', naar Duits voorbeeld, bestaande uit ervaringsdeskundigen en trauma specialisten uit de zorg
- Route naar veiligheid, hulpverlening, gespecialiseerde politie en justitie
- Zorgpad ggz, medisch en mogelijkheid tot triage
- Veiligheid voor slachtoffers, omstanders en medewerkers
- Kwaliteitsborging (inclusief screening en intervisie medewerkers)
- Organisatie van een safe house-constructie
- Organisatie telefonische hulplijn voor mensen die in acuut gevaar zijn
- Relatie met CSG, Kindertelefoon, Slachtofferhulp Nederland e.a.
- Begroting voor minimaal 5 jaar
- Eventueel integratie Sekte Signaal in overleg
- Onderzoek

Een generiek meldpunt zal niet werken, daarvoor zijn de slachtoffers terecht te bang. De Stichting wordt nu al met enige regelmaat benaderd omdat de Stichting vertrouwd wordt en dat is in een wereld waarin deze slachtoffers leven met angst, martelingen, misbruik en represailles, de belangrijkste voorwaarde.

Waarom is het zo schadelijk dat het bestaan van georganiseerd sadistisch ritueel misbruik onvoldoende is onderzocht? Waarom is het zo belangrijk dat het bestaan van georganiseerd sadistisch ritueel misbruik in Nederland, net zoals in andere landen (in ieder geval Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten) wordt erkend? Omdat het een cirkel kan doorbreken. Een cirkel waarbij slachtoffers en hun verklaringen nu worden benaderd vanuit de overtuiging dat het niet bestaat, dat de verhalen van slachtoffers niet waar kunnen zijn en waarin vervolgens dit soort zaken nooit tot een veroordeling leiden en de slachtoffers als gek worden weggezet. Die cirkel klopt niet met de ervaringen in andere landen en zou ook voor Nederland niet mogen gelden.

De Stichting verzoekt de Tweede Kamer en de minister van Justitie en Veiligheid met klem nader onderzoek te gelasten naar het bestaan van georganiseerd sadistisch ritueel seksueel misbruik van kinderen en daarbij de aanbevelingen van de Stichting mee te nemen.

De Stichting verzoekt de Tweede Kamer en de minister van Justitie en Veiligheid ook de aanbevelingen van de belangenorganisaties voor de aanpak van de geconstateerde gruwelijke misstand te operationaliseren door het instellen van een TaskForce en de monitoring te beleggen bij de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel geweld tegen Kinderen.

Woord vooraf

U zag kinderen op het kaff. Dat zijn de kinderen waar het hier over gaat. Stoer, zichtbaar en strijdbaar en inmiddels volwassen. Ze hadden gewoon op moeten kunnen groeien, kinderen krijgen als de tijd daar rijp voor was, leven zonder trauma, zonder angst. Nu zijn zij volwassen, maar niet zonder vrees. En er zijn nog steeds kinderen die een leven leiden dat eigenlijk geen leven is. Nog steeds worden nieuwe slachtoffers gemaakt. Kinderen die opgroeien in een wereld van misbruik, van martelpraktijken, van verkocht worden voor seks en van continue angst. Stichting Misbruikt! wordt met enige regelmaat via de chat benaderd door kinderen die doodsangsten uitstaan, die vastgebonden, gemarteld en seksueel misbruikt worden en die uit die wereld willen ontsnappen maar niet durven of niet weten hoe. Want het is hun familie die de ouders zijn, hun ouders die het gezag over hen hebben en die hen terughalen en zeggen dat ze gek zijn.

“Als de Commissie Deetman zo was omgegaan met de verklaringen van slachtoffers van misbruik in de Katholieke kerk, zouden we nu nog steeds denken dat daar niets aan de hand was.”

De Commissie Hendriks (verder de Commissie) concludeert dat deze vorm van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen bestaat. Maar waar is de schok, de verontwaardiging, het gevoel van urgentie? Ik heb het niet gezien en ik begrijp dat niet. In 2014 heb ik als Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen het rapport ‘Op Goede Grond’ uitgebracht, een analyse van seksueel geweld tegen kinderen. De uitkomsten in dat rapport waren toen voor mij en mijn Bureau een schok en dat heb ik overgebracht. Het enorme aantal slachtoffers, maar vooral het gebrek aan onderzoek naar gevallen van misbruik was onthutsend. Ik heb toen niet gerapporteerd over het extreme misbruik waar het rapport van de Commissie over gaat en dat betreurt ik. Het lijkt alsof in de laatste 20-30 jaar steeds verder de sluier die over seksueel geweld tegen kinderen ligt wordt afgetrokken: incest, het misbruik in de kerk, het misbruik in de jeugdzorg, de pleegzorg, het misbruik in de sport en in televisieprogramma's en nu het georganiseerd sadistisch misbruik. En steeds bestaat die sluier uit ongelof, de vermeende fantasie van het kind tegenover iemand met aanzien en macht: een ouder, een pastoor, een directeur van een jeugdinrichting, een pleegvader, een coach of een lid van de jury.

De titel van het rapport van de Commissie is vervreemdend. Waarom het woord ‘ongelof’, als duidelijk uit de opdracht blijkt, dat het niet moet gaan om ‘geloven’ of ‘niet geloven’. Dat die situatie zich wellicht 30 jaar geleden voordeed kan daarvoor geen reden zijn. Het getuigt van disrespect naar de slachtoffers die dapper genoeg waren om hun verhaal aan de Commissie te vertellen. Een aantal slachtoffers heeft een foto voor het voorblad aangeleverd. Ook hebben slachtoffers ingestemd met het opnemen van delen van de tekst zoals zij die aan de Commissie hebben verteld. Dat vereist moed en ik ben hen daarvoor dankbaar.

Ik heb in mijn leven veel geweld gezien, over geoordeeld en over gerapporteerd. Wat ik van deze slachtoffers heb gehoord is 1000 keer erger en het zijn kinderen die dat meemaken, kinderen die de maatschappij moet beschermen.

Corinne Dettmeijer-Vermeulen
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Misbruikt!

1. Inleiding

Stichting Misbruikt! (verder de Stichting) behartigt de collectieve belangen van mensen die seksueel misbruikt zijn in een afhankelijkheidsrelatie.² Vanaf het moment dat het onderzoek naar georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen door de Commissie Hendriks was aangevangen heeft de Stichting het proces nauwlettend gevolgd, meegewerkt en waar relevant de Commissie van commentaar en advies voorzien.³ Dat maakt dat dit onderwerp nu hoog op de belangenbehartigingsagenda staat. Een reactie op het rapport zoals dat nu voor ons ligt, is daar het logische gevolg op. Daar zal de bemoeienis van de Stichting uiteraard niet stoppen.

Het rapport van de Commissie is vlak voor het kerstreces aan de minister van Justitie en Veiligheid aangeboden. Dat is een wat ongelukkig moment en ook de gang daarnaartoe was niet zoals afgesproken.⁴ Dit heeft de mogelijkheid van degelijk reageren door de belangengroepen nadelig beïnvloed, hetgeen blijkens de opdracht en het protocol (bijlagen A 2 en 3) niet de bedoeling kan zijn geweest.⁵ Bovendien vermindert het waarschijnlijk de politieke en publieke aandacht die een rapport als dit, inclusief de reacties, verdient.

De conclusie in het rapport is dat georganiseerd sadistisch⁶ seksueel misbruik van kinderen in Nederland bestaat, geen mythe is maar ondersteund wordt door wetenschap⁷, verklaringen van meerdere slachtoffers en beeldmateriaal⁸ (pp. 37, 47 en 48). Uit verschillende bronnen, zo concludeert de Commissie (p.37), waarin slachtofferverhalen centraal stonden⁹, blijken hun grun-

² <https://misbruikt.nl/>

³ De Tijdslijn inzake de advisering aan de Commissie is hier te zien: <https://misbruikt.nl/over-ons/belangenbehartiging/>

⁴ In de brief van de minister van Justitie en Veiligheid aan de Voorzitter van de Tweede Kamer dd. 15 december 2021 is het volgende opgenomen: *De belangengroeperingen, waaronder het Kenniscentrum Transgeneratieel Georganiseerd Geweld en de werkgroep Spotlight, krijgen voorafgaand aan de aanbidding van het rapport, integraal inzage in het rapport.* De Commissie vat integraal inzage kennelijk anders op aangezien ondanks diverse verzoeken daartoe vooraf geen inzage in de deelrapporten is gegeven.

⁵ Het is mogelijk dat bepaalde opmerkingen over het conceptrapport weerlegd worden in de deelrapporten. Mondeling heeft de voorzitter van de Commissie aangegeven dat de conclusies in het eindrapport volledig steunen op de bevindingen in de deelrapporten. De Stichting Misbruikt! heeft over met name het ontbreken van de deelrapporten 1, 2 en 4 reeds bij brieven van 27 en 29 november 2022 haar zorg uitgesproken.

⁶ Het gebruik van de term 'sadistisch' dan wel extreem gewelddadig wordt in §2.2 besproken.

⁷ De Commissie concludeert dat alle door haar geïnterviewde wetenschappers het erover eens zijn dat georganiseerd misbruik van minderjarigen voorkomt (p. 47).

⁸ De Commissie constateert voorts dat er ondersteuning (er lijkt hier bedoeld te worden op beeldmateriaal) wordt gevonden voor het bestaan van georganiseerd misbruik van minderjarigen met zeer gewelddadige kenmerken (p.48).

⁹ Het is niet duidelijk of deze bronnen de interviews met of de brieven van slachtoffers betroffen, dan wel door slachtoffers aan therapeuten waren verteld, dan wel in een wetenschappelijke context afkomstig van slachtoffers waren opgetekend. Er blijkt niet dat hiervan beeldmateriaal voorhanden was.

welike ervaringen met geweld en seksueel misbruik vaak begonnen te zijn op jonge leeftijd, in familieverband te zijn ondergaan en een langere periode te hebben geduurd.¹⁰

Dat is enerzijds slecht nieuws, want hoe kan het dat politie en opsporing hier zo weinig mee te maken hebben? Misbruik van deze aard ondermijnt de samenleving en dit is een verborgen ondermijning. Anderzijds goed nieuws omdat het zou kunnen en moeten betekenen dat vanaf nu serieus werk gemaakt wordt van de opsporing en aanpak van deze extreme, ondermijnende criminaliteit.

De Commissie komt nogal rommelig tot haar conclusie. Er wordt veel aandacht gegeven aan aspecten waar de vraagstelling in de opdracht (Bijlage A2) niet op was gericht. Ook worden de termen sadistisch en ritueel soms door elkaar gebruikt. De conclusie, welke een volmondig ja op de fundamentele vraag óf deze vorm van misbruik bestaat, inhoudt, is nogal verstopt in het rapport. Er worden veel ontkennende antwoorden gegeven op vragen die niet zijn gesteld, hetgeen de leesbaarheid nadelig beïnvloedt. Wellicht heeft dit er ook toe bijgedragen dat het rapport niet de schok en de urgentie oproept die bij een dergelijke conclusie passend zou zijn geweest.

De Commissie concludeert dat het bestaan van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen met rituele kenmerken niet kan worden onderschreven omdat daarvan geen beeldmateriaal is. In §2.4 van dit rapport wordt door de Stichting Misbruikt! aangetoond dat er wel beeldmateriaal is van ritueel misbruik en dat de conclusie van de Commissie op dit punt niet kan kloppen. Kortom, de belangenorganisaties van de slachtoffers krijgen sterk de indruk dat het rapport van de Commissie Hendriks vanuit het paradigma 'geloven of niet geloven' is geschreven terwijl het zou moeten gaan over voldoende en juist onderzoek. Stichting Misbruikt! verzoekt de Tweede Kamer om nader onderzoek te laten verrichten en zorg te dragen voor bescherming en hulpverlening aan slachtoffers op een veilige manier en beter te onderzoeken waarom opsporing in Nederland van dit soort gewelddadig seksueel misbruik tot vandaag de dag onvoldoende aandacht krijgt. In deze reactie geeft de Stichting aanbevelingen hoe dit vorm kan krijgen.

¹⁰ Dit wordt ondersteund door een onderzoek uitgevoerd door het Canadian Centre for Child Protection in samenwerking met de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (<https://www.protectchildren.ca/en/resources-research/survivors-survey-results/>). Ongeveer de helft van de 150 kinderen die in dat onderzoek hebben geparticipeerd hadden de Nederlandse nationaliteit.

2 Opdracht en Invulling

2.1 De opdracht aan de Commissie (Bijlage A2)

De opdracht luidde:

- a. *aan de minister te rapporteren over de beschikbare informatie omtrent het fenomeen van georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen in Nederland door gebruik te maken van zoveel mogelijk bronnen (inclusief slachtoffers, therapeuten, wetenschappelijke bronnen en deskundigen op dit specifieke terrein) en op basis van de bevindingen een advies te geven aan de opsporing.*
- b. *de minister, naar aanleiding van de moties Van den Berge c.s. en Van Nispen c.s. te adviseren over het instellen van een meldpunt en de werking ervan;*

De Commissie heeft bij haar onderzoek verschillende definities gehanteerd, waardoor de feitelijke opdracht bij tijden werd verlaten, hetgeen de duidelijkheid van het rapport niet ten goede komt. In de opdracht heeft de opsporing een belangrijke plek; deze is in het rapport onvoldoende terug te vinden. De Commissie heeft wel, ongevraagd, veel aandacht gegeven aan de vermoede psychische gesteldheid van slachtoffers en de hulpverlening.

De Commissie geeft herhaaldelijk aan niet aan waarheidsvinding te doen. Het wordt niet helemaal duidelijk wat de Commissie daarmee bedoelt. Het is evident dat de opdracht aan de Commissie niet is te vergelijken met een opsporingsonderzoek in individuele gevallen. Toch matigt de Commissie zich herhaaldelijk een mening aan over het waarheidsgehalte van hetgeen slachtoffers verklaren. Zo worden vele slachtoffers die onafhankelijk van elkaar over gelijksoortige praktijken op dezelfde wijze verklaren afgedaan als 'enige bron'. Is dat een wetenschappelijk oordeel? Ieder slachtoffer is één bron. Samen vormen zij vele bronnen, zij het alle getuigenverklaringen. Binnen het strafrecht kunnen verklaringen van meerdere getuigen elkaar ondersteunen en tot bewijs leiden. Ook buiten het strafrecht zien wij voorbeelden waar naar aanleiding van meerdere getuigenverklaringen, zonder verder andersoortig bewijs, allerlei acties worden genomen.¹¹

2.2 Definities gehanteerd door de Commissie

Georganiseerd

De Commissie heeft moeite met het afbakenen van het terrein (p.11). Er is sprake van een organisatie, aldus de Commissie, als er samenwerking van twee of meer personen is om misdaden te plegen en hiermee sluit de Commissie aan bij hetgeen in de wet onder een criminele organisatie wordt verstaan.¹² Waarom de Commissie vervolgens aansluiting zoekt bij een definitie van

¹¹ Er is door de regering een regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld ingesteld enkel en alleen naar aanleiding van verklaringen van slachtoffers.

¹² Zie ook art. 140 Wetboek van Strafrecht.

de L.E.B.Z. waarbij ook wordt uitgegaan van meerdere slachtoffers is onduidelijk temeer daar die zinsnede (het lijkt geen echte definitie) betrekking heeft op ritueel misbruik. Deze aansluiting verwondert des te meer als de Commissie daaraan toevoegt dat slachtoffers niet altijd weten of er ook meerdere slachtoffers zijn geweest.

Sadistisch

De Commissie besluit niet de term sadistisch te gebruiken maar kiest ervoor te spreken van seksueel misbruik met duidelijke elementen die wijzen op extreem gewelddadig gedrag of het dreigen daarmee. De reden hiervoor, aldus de Commissie, is dat de daders in dit onderzoek nauwelijks in beeld komen en hun motieven niet duidelijk zijn. De Commissie had bij gebrek aan wetenschap over motieven van daders ook kunnen kiezen voor de term ‘martelen’. De aard en vorm van het toegepaste geweld zou die keuze zeker rechtvaardigen en meer recht doen aan het door de slachtoffers beschreven geweld dat zij hebben ondergaan. Zo noemt de Commissie de beschrijvingen door slachtoffers van sadistische en wrede handelingen, zoals mishandeling, vastgebonden en verkracht worden, wurgseks, drogeren, het toegediend krijgen van elektroshocks, langdurig onder water gehouden worden en het moeten mishandelen van andere kinderen (p. 25).¹³ Onderstaande kadertekst geeft beschrijvingen weer zoals door verschillende slachtoffers aan de Commissie verteld.

ZOMAAAR EEN KIND

Ik was vijf toen mijn vader mij voor het eerst betrok bij het verkrachten van mijn moeder. Ik moest van hem achter op het bed gaan zitten op mijn knieën en met mijn handen op zijn billen hem aanduwen. Zo maakte hij mij mededader van de verkrachtingen van mijn moeder. Veertig jaar later voel ik me daar nog vreselijk schuldig over.

We zijn met zes kinderen in de ruimte. De jongste een jaar of drie, ik ben zeven. De mannen zetten ons op een rij van klein naar groot. Dan moet ik uit de rij stappen en ervoor gaan staan. Ik moet kiezen welk kind aan welke man seks gaat geven. Ik moet ze aanwijzen, ik huil en krijg een klap tegen mijn hoofd, ik moet het zeggen.

Ik heb bij de commissie het voorbeeld genoemd van het meenemen en afstraffen van een kerkjongen in een andere kamer. Van misbruik in de badkamer van de priester, steeds weer onder water duwen, steeds weer bijna stikken.

Het pijnlijkste was toen ik aan mijn haren werd opgehangen samen met een ander meisje. Ik wou heel hard gillen, maar dat mocht niet.

Het gebruik van de term martelen lost het probleem van gebrek aan wetenschap van de motieven van de daders op: “Onderzoek naar de psychologie van de folteraar wijst uit dat beulen in de regel geen sadisten zijn, maar eerder al te goed aangepaste mensen met een zwak ik-besef. Een grote categorie folteraars is zelf gemarteld of bedreigd, of is van jongs af aan opge-

¹³ Deze praktijken worden algemeen geschaard onder martelpraktijken.

groeit met geweld in de directe omgeving”¹⁴ Geweld gepleegd door burgers onderling dat ernstige pijn of lijden met zich brengt en dat niet wordt bestreden, wordt door Amnesty ook beschouwd als marteling of wrede, onmenselijke of vernederende behandeling waarop de staat kan worden aangesproken, bijvoorbeeld als niet of nauwelijks tegen verkrachting wordt opgetreden.¹⁵

De Commissie kiest echter niet voor het gebruik van de term marteling maar sluit aan bij de definitie van de Werkgroep Ritueel Misbruik (1994). De Commissie geeft aan dat zij ‘ritueel misbruik’ ziet als een verbijzondering van ‘sadistisch misbruik’ en concludeert vervolgens dat, als er seksueel misbruik is in een bepaald georganiseerd verband maar er geen rituele kenmerken zijn, dit misbruik niet valt onder de onderzoeksopdracht (p.12). Dat is onnavolgbaar en daarmee verandert de Commissie haar onderzoeksopdracht (zie § 2.1). Dat de Commissie zowel naar sadistisch misbruik als naar sadistisch misbruik met rituele kenmerken kijkt, is gelet op het politieke proces niet onbegrijpelijk. Wat echter wel onbegrijpelijk is, is dat niet uitgelegd wordt dat en waarom afgeweken wordt van de opdracht, zeker nu duidelijk is dat deze opdracht niet toevallig zo is verwoord (Bijlage A1, p. 59,60).

POLITIEK PROCES

In bijlage A1 wordt het politieke proces beschreven hetwelk heeft geleid tot de instelling van deze Commissie en de daarbij behorende onderzoeksopdracht. De Commissie beschrijft het opvallend te vinden dat, waar eerst sprake was van onderzoek naar ritueel misbruik, dit door de motie van Van den Berge, Van Nispen en Kuiken is gewijzigd in een onderzoek naar sadistisch misbruik. Deze terminologie is met opzet gekozen blijkt uit een toelichting van Van den Berge.

Wat de Commissie precies verstaat onder ritueel misbruik wordt niet verder uitgelegd, anders dan dat de rituelen van satanische aard kunnen zijn, maar dat dit niet zo hoeft te zijn. Niet helemaal duidelijk is de tweede alinea van p.12, maar het lijkt erop dat de Commissie de term ritueel satanisch misbruik gebruikt in de context van beeldmateriaal, waar het kan gaan om satanische elementen zoals gewaden en omgekeerde kruizen.

Ondanks het feit dat de Commissie op pp. 11 en 12 enig inzicht geeft in de gebruikte definitie van de verschillende begrippen, worden de termen sadistisch en ritueel misbruik door elkaar gebruikt. Dit is verwarrend, temeer daar de Commissie ten aanzien van het bestaan van deze vormen van seksueel misbruik, een verschillend standpunt inneemt.

2.3 Ritueel misbruik

Hoewel dit dus geen onderdeel vormt van de opdracht aan de Commissie, wil de Stichting niettemin ingaan op hetgeen de Commissie hierover naar voren brengt. Anders dan over het bestaan van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik, heeft de Commissie over het bestaan

¹⁴ <https://www.amnesty.nl/encyclopedie/marteling-geschiedenis-methoden-internationaal-recht-psychologie-campagnes> ;

¹⁵ Idem.

van dergelijk misbruik met rituele kenmerken een andere visie. Zij geeft aan dat wetenschappers hierover verdeeld zijn. Waar die verdeeldheid op is gebaseerd en wie die wetenschappers zijn is zonder deelrapport 4 niet na te gaan¹⁶. De Commissie geeft aan dat slachtoffers voor het bestaan hiervan de enige bron zijn en lijkt daaruit te concluderen dat dit onvoldoende is. Het feit dat vele slachtoffers onafhankelijk van elkaar gelijksoortig verklaren doet de Commissie af met de ongefundeerde suggestie dat slachtoffers elkaar vinden en elkaar napraten (p.48).

Het is opmerkelijk dat de Commissie geen waarde hecht aan de wijze waarop het fenomeen ritueel misbruik zich in andere landen manifesteert en met name hoe de overheden aldaar zich hiertoe verhouden. Zo is in Duitsland vanuit de overheid veel aandacht voor georganiseerd sadistisch ritueel misbruik en is een regeringscommissaris speciaal hiervoor benoemd. De vorige regeringscommissaris, Johannes Rörig heeft geen enkele twijfel over het bestaan van ritueel misbruik.¹⁷ De Commissie lijkt geen kennis te hebben van een zaak uit het Verenigd Koninkrijk, waarbij twee mannen zijn veroordeeld voor sadistisch ritueel seksueel misbruik van kinderen vanaf de leeftijd van drie jaar, zulks terwijl de veroordeling voor ritueel misbruik in een buurland ook een ondersteuning zou kunnen zijn voor de verklaringen van de slachtoffers in Nederland.¹⁸ Datzelfde geldt voor een zaak in Schotland en een zaak in de Verenigde Staten.¹⁹ Het is opmerkelijk dat deze feiten op geen enkele wijze worden genoemd door de Commissie.

De slachtoffers hebben bij de Commissie over hun ervaringen met rituelen en ritueel misbruik verklaard. Hieronder volgen stukken van een aantal van die verklaringen:

RITUELEN

Ik was 5 jaar en zat bij de majorettes van het dorp. In een zaal van de Protestantse Kerk 'de Ark' in Landsingerland konden we ons verkleden. Er was ook een podium waar dorpsoptredens werden gehouden. Met 4 andere kinderen moesten we naakt op het podium op handen en voeten kruipen achter elkaar in een kring. Er stond iemand in t midden met een zweepje. Mijn vader en andere ouders klaptten en filmde in de zaal. Één voor één werden we uit het groepje gehaald door 2 vrouwen en moesten we naar de toiletten waar ze bloed afnamen. Het bloed was het bloed van Christus

16 Dit stuk is geschreven aan de hand van het vertrouwelijk toegezonden eindrapport, zonder de deelrapporten. Uiteraard zullen de deelrapporten zodra zij zijn gepubliceerd worden bestudeerd en zo nodig zal dit rapport dan worden bijgesteld.

17 https://www.vpro.nl/speel~WO_HUMAN_16220071~argos-over-ritueel-misbruik-interview-johannes-wilhelm-r%C3%B6rig~.html

18 <https://www.theguardian.com/uk/2012/nov/28/witches-sex-abuse-allegations-children-court>; <https://news.sky.com/story/witches-coven-child-sex-abuse-pair-jailed-10460711>; <https://www.falmouthpack.co.uk/news/11225477.falmouth-pagan-pervert-pettrauske-refused-appeal/>

19 <https://www.bbc.com/news/uk-scotland-62384842>; <https://citrixnews.cz/2022/06/01/investigation-confirms-ritual-child-sexual-abuse-sex-trafficking-ring-in-three-utah-counties/>.

Op p. 29 en volgende geeft de Commissie een uiteenzetting over het sociaalwetenschappelijk perspectief op verhalen over ritueel misbruik en geeft daarbij aan dat verhalen over ritueel misbruik vaak worden geassocieerd met satanisme. De Commissie lijkt met deze passage te zeggen dat vanuit sociaalwetenschappelijk perspectief deze verhalen niet als waar moeten worden gezien maar als ‘coping mechanisme’, te weten de overtuiging dat een kwaadaardige organisatie bestaat die een doel en een plan heeft bij het leed dat zij iemand aandoen. In diezelfde passage wordt ook ingegaan op het doden en opeten van baby’s. Ook deze verhalen zouden thuishoren in het ‘coping mechanisme’ en daarmee niet op waarheid berusten. Wat hiervan zij, dit laat onverlet dat veel slachtoffers vertellen meermalen zwanger te zijn geweest (p. 25), vaak al in hun tienerjaren, bevallen te zijn geweest en dat hun baby’s misbruikt en ook gedood zijn. Die verhalen zijn expliciet en voor één slachtoffer is een bevalling op tienerleeftijd in ieder geval geverifieerd (zie §2.7). Het is niet duidelijk waarom de Commissie dat niet noemt in dit verband.

Het volgende heeft één van de slachtoffers aan de Commissie verteld over één van haar baby’s.

ZWANGERSCHAPPEN EN BABY’S

Ze hebben me uitgetkleed, naakt op de behandeltafel getild en vastgebonden met riemen.

De riemen zitten strak, ik kan geen kant op. Mijn benen zitten vastgebonden in beugels. Ik kijk naar mijn buik en huil. De arts van het netwerk voelt aan mijn buik. Hij brengt zijn vingers naar binnen en daarna een (wat ik nu weet, een speculum is), er komt veel spanning te staan op mijn vagina, daarna pakt hij iets wat op een pin lijkt in zijn hand. Hij brengt het langs zijn hand naar binnen. Hij lacht, springlevend zegt hij. Ik voel een scherpe steek, hij doet me pijn en ik voel warm vocht langs mijn billen lopen. Hij gaat uit me en verwijdert het speculum. Hij raakt mijn buik aan, doet zijn witte plastic schort opzij en maakt zijn broek los. Ik hoor zijn riem en de rits van zijn broek. Ik zie hoe hij naar voren komt, hij zoekt oogcontact, ik kijk weg. Hij komt in me en verkracht me. Na hem gaan ook de anderen. Ik voel hoe mijn kindje beweegt en voel het sperma lopen. Ze laten me een tijdje liggen. Ik heb het koud en mijn lijf trilt. Ik ben bang. De arts komt naar me toe gelopen, ik hoor hem rommelen. Hij doet een band strak om mijn boven arm en legt een infuus aan. Hij hangt een zak aan een metalen paal naast de behandeltafel. Hij draait aan een wielje dat vastzit aan het slangetje dat naar mijn arm loopt. Het wielje is blauw. Het loopt zegt hij. Het voelt koud in mijn arm. Ik krijg enorme pijn in mijn buik, krampen en pijn in mijn rug en benen. Ik word misselijk en moet overgeven, de arts draait hardhandig mijn hoofd opzij en veegt me schoon met een handdoek. Zijn ogen staan hol en leeg. In de uren daarna word ik steeds zieker, ik krijg steeds heftigere krampen en word meerdere malen verkracht. Ze lachen en zitten aan me. De arts gaat regelmatig in me met zijn vingers. De krampen zijn niet te hebben en ik verlies telkens mijn bewustzijn en kom weer bij. Ik beval van een klein jongetje. Hij is klein, heel klein en heeft blauwgrijze lipjes. Alles zit eraan, wat is hij mooi. Ik lig vastgebonden en wil hem aanraken, vasthouden, hij maakt kleine bewegingen maar geen geluid. Het enige wat ik kan is hem volgen met mijn ogen. Ik wil hem beschermen. De arts tilt hem omhoog aan zijn beentjes en legt hem om mijn buik ik durf

nauwelijks adem te halen, bang dat hij eraf zal vallen, even later stopt hij met bewegen. Het wordt stil in de ruimte, de arts, de mannen en mijn vader zijn er niet meer.

Verder geeft de Commissie aan dat van ritueel misbruik ondanks onderzoek geen beeldmateriaal is gevonden (p. 34). Hoe dat onderzoek is uitgevoerd is niet duidelijk en zal dat ook niet worden. De Stichting heeft van meet af aan het belang van grondig digitaal onderzoek benadrukt. Bij brief van 29 november 2022 is aan de Commissie geschreven dat de Stichting *wel* materiaal van ritueel misbruik heeft gezien online en tevens in contact is met een organisatie in het buitenland die sites met dit soort misbruik in de gaten houdt. Op 7 december 2022 ontving de Stichting van de voorzitter van de Commissie een mail, inhoudende dat dit de Commissie niet bekend was en het advies naar de politie te gaan. Deze reactie is opvallend, gelet op het feit dat de conclusie van de Commissie in dit rapport mede steunt op het ontbreken van beeldmateriaal. Zie echter §2.4 waar de Stichting ondersteuning van het bestaan van beeldmateriaal aanvoert.

In Bijlage A11 (p.87) wordt beschreven hoe het Team ter Bestrijding van Kinderpornografie en Kindersekstoerisme van de Landelijke Eenheid (TBKK-LE) naar aanleiding van de Argos uitzendingen onderzoek heeft gedaan naar het bestaan van ritueel misbruik in de door Argos beschreven zaken. De conclusie in dat onderzoek was dat het bestaan van een georganiseerd netwerk met (satanische) rituelen onaannemelijk was in die zaken. Niet duidelijk is welk deel onaannemelijk werd geacht? Alleen de rituelen? Of ook het bestaan van het georganiseerd netwerk? Is in die zaak wel het bestaan bevestigd van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen? En als dat ook niet is bevestigd, welke relevantie heeft dan de constatering dat ritueel misbruik niet is bevestigd?

2.4 Beeldmateriaal

In deelonderzoek 5 wordt beschreven hoe beeldmateriaal een rol heeft gespeeld in het onderzoek van de Commissie. Hoewel de Stichting dat deelonderzoek nog niet heeft gezien meent zij dat dat onderzoek, gezien de beschrijving, onder de maat is. Zo is er geen onderzoek gedaan naar het bestaan van ritueel misbruik (p. 19).²⁰ De Stichting heeft getracht daar zelf onderzoek naar te laten doen. Een breed onderzoek was weliswaar praktisch mogelijk maar daarvoor ontbreekt het de Stichting aan middelen. Een gericht onderzoek naar een bepaalde website waarvan de Stichting zelf gezien heeft dat sadistisch seksueel misbruik met rituele kenmerken was afgebeeld, bleek niet uitvoerbaar aangezien het benaderde bureau (Hoffmann recherche) aangaf daarmee de wet te overtreden.²¹

De Stichting heeft zelf onderzoek naar het bestaan van beeldmateriaal van ritueel misbruik gedaan en de vraag neergelegd bij een zeer ter zake kundige organisatie. Deze organisatie is ook bekend bij de Nederlandse politie. De Stichting heeft een bevestigend antwoord van het bestaan

20 De beschrijving van deelrapport 5 op p. 19 komt niet overeen met de beschrijving van datzelfde deelrapport op p. 33.

21 Het niet kunnen laten verrichten van (forensische) contra expertise lijkt in strijd art. 6 EVRM. Hoewel hier niet aan de orde, lijkt dit toch een punt van aandacht.

van websites met sadistisch ritueel seksueel misbruik van kinderen gekregen. Genoemde organisatie is bereid vragen hierover rechtstreeks te beantwoorden. De Stichting beschikt over de emailberichten hierover.

2.5 Terug in de tijd

De Commissie heeft extern een deelonderzoek laten verrichten naar verhalen van ritueel misbruik door de eeuwen heen. Dat geld was beter besteed aan degelijk digitaal onderzoek.

De geschiedenis neemt in dit rapport een belangrijke plaats in. Met name wordt gewezen naar de *Satanic panic* (p.6) in de Verenigde Staten en de instelling van de Werkgroep Ritueel Misbruik in 1993.

Opvallend is dat nergens in het rapport een relatie wordt gezien tussen de wijze waarop in zijn algemeenheid aangekeken wordt tegen verklaringen over seksueel misbruik nú in tegenstelling tot aan het einde van de vorige eeuw, en de wijze waarop in de jaren '90 van de vorige eeuw beschuldigingen van seksueel misbruik in zijn algemeenheid nauwelijks werden geloofd en vaak voor de slachtoffers tot hele nare gevolgen leidden. In de onderzoeksrapporten van de Commissies Deetman, Samson en De Winter²² wordt dit uitgebreid beschreven. Anders dan de Commissie, baseerden de Commissies Deetman, Samson en De Winter zich in belangrijke mate op de meldingen van seksueel misbruik door slachtoffers.

Ook de #MeToo beweging heeft ertoe geleid dat er meer aandacht is voor seksueel geweld, ook tegen kinderen en dat in zijn algemeenheid verklaringen van slachtoffers eerder worden geloofd juist omdat er inmiddels veel meer kennis is over seksueel geweld.²³ Hoewel de Commissie de onderzoeken van Deetman, Samson en De Winter wel noemt lijken de implicaties die in die onderzoeken naar voren komen in het geheel niet te worden meegenomen.

2.6 Opsporing

De Commissie heeft extern een onderzoek laten doen naar politieregistraties (deelrapport 12). De resultaten daarvan zijn weergegeven in Hoofdstuk 5 (pp. 33-35). De weergave van dit deelrapport is vrij nietszeggend dus zonder inzage in dat deelrapport is over de opsporing niet veel te zeggen. Wel is duidelijk dat van georganiseerd sadistisch misbruik en specifiek van ritueel misbruik nauwelijks aangifte wordt gedaan.

²² Deze onderzoeken worden genoemd op p. 9.

²³ Helaas worden de verklaringen van slachtoffers van georganiseerd sadistisch (ritueel) seksueel geweld nog steeds als ongeloofwaardig afgedaan, zelfs indien meerderen hetzelfde verklaren, indien niet tevens beeldmateriaal of anderszins tastbaar bewijs voorhanden is.

Aangiftebereidheid en vertrouwen

Therapeuten geven aan dat het voor slachtoffers vaak moeilijk is, omdat aangifte doen een lange weg is en dit het psychisch welzijn kan verslechteren. De Stichting heeft vanaf het begin aangegeven dat er onvoldoende kennis aanwezig is bij de politie over dit soort georganiseerd misbruik en over het gevaar dat slachtoffers lopen als zij naar de politie gaan. Slachtoffers zijn vaak bang om te praten met de politie juist omdat zij bang zijn dat de informatie die zij geven, zonder verdere bescherming, hen in levensgevaar kan brengen. Het is de vraag, gelet op de beschrijving in bijlage A11 of de politie en/of de Commissie zich dat ten volle realiseert. Uit de taalanalyse (deelrapport 2) valt volgens de Commissie op te maken dat slachtoffers de politie als vijand, zien, als wij versus zij. De Commissie merkt dit op maar gaat hier niet verder op in. Zij vraagt zich bijvoorbeeld niet af of dit terecht zou kunnen zijn. Een feit is dat bij de zedenpolitie geen operationeel protocol is waarbij slachtoffers voor en rondom een aangifte worden beschermd. En zou het kunnen dat een aangifte tegen een netwerk binnen de politie niet afgeschermd kan worden? Of dat er politiemedewerkers zijn die informatie omtrent slachtoffers doorspelen aan een netwerk? Terugkomend op hetgeen uit de rapporten van Deetman, Samsen en De Winter naar voren is gekomen: van priesters, jeugdzorgmedewerkers en pleegouders zou je ook verwachten dat zij geen kinderen misbruiken en kinderen zouden beschermen.

EIGEN ERVARING STICHTING MISBRUIKT!

Wij hebben in het kader van eerdergenoemd onderzoek van het TBKK-LE (zie §2.3) ook gesproken met rechers van dit team. Ook van ons wilde dit team liefst namen en adressen hebben. Wat ons opviel in de twee gesprekken die wij hebben gehad was de toon 'jullie willen toch dit onderzoek, nu staat er een team klaar en zou je dus moeten meewerken. Straks is dat team weer weg en ja of dat er dan ooit nog komt is de vraag'. Wij vroegen of begonnen kon worden met digitaal onderzoek maar dat kon niet. Ook vroegen wij of een toezegging tot bescherming kon worden gegeven alvorens het slachtoffer een verklaring af zou leggen, maar dat kon ook niet.

Slachtoffers krijgen een represaille als zij praten. Of dat nu is met de politie of met de Commissie. Hieronder volgt een beschrijving van hoe de Stichting (de directeur) de gevolgen van zo'n represaille van dichtbij heeft meegemaakt. Die angst is dus reëel en als er geen bescherming kan worden gegeven aan een slachtoffer kan hij of zij niet praten. Daarom heeft de Stichting ook meermalen bij de Commissie, zowel mondeling als schriftelijk, aangedrongen om aan te bevelen deze vorm van georganiseerde criminaliteit anders te benaderen dan nu het geval is.

REPRESAILLE

Om 1.43h. s nachts gaat de telefoon van Stichting Misbruikt! Emma belt me, ze blijkt te zijn opgepakt door het netwerk en wederom te zijn gemarteld. Emma vertelt dat ze in haar auto zit, en geparkeerd staat op een plek, twee straten van mijn woning. Ik besluit zo snel mogelijk naar Emma toe te rijden. Ik stap uit, open haar portier en zie haar zitten; zonder broek, zonder jas, zonder sokken, met blotevoeten, alleen in een bebloed hemdje. Haar onderbroek is kapot en zit vol bloed rond haar middel. Als ik de deur verder open zie ik dat het bloed over haar stoel op de grond gutst. Oh, mijn God!! zeg ik en rustig maar, rustig maar. Ze trilt en shaket over haar hele lijf, is overduidelijk in grote paniek en heeft veel pijn. Ze is meegenomen naar een

schuur, de hele avond aan haar polsen opgehangen aan het plafond en in haar vagina en anus zijn stokken en een stroomstootwapen gestoken. Emma wil en kan niet naar het ziekenhuis, dat mag niet van het netwerk want als artsen vragen wat er is gebeurd, dan kan zij niets zeggen. Ik ga de discussie niet aan. Ik ben verpleegkundige en schat in dat het bloedverlies te groot is. Ik ben bang dat ze doodbloedt. Intussen regel ik medische zorg voor haar buiten het reguliere circuit om. Ik vroeg Emma waarom hebben ze dit nou gedaan? Omdat ik loyaal moet zijn aan het netwerk en mijn bek had moet houden.

De Stichting heeft de leden van de Commissie op de hoogte gesteld van deze marteling door het netwerk. Haar straf, omdat ze met de Commissie Hendriks heeft gesproken. Voor de slachtoffers die de moed hebben opgebracht naar de politie te stappen is een leven van grote onveiligheid en vaak onderduiken gevolgd. Net als bij de Maffia is het voor slachtoffers vrijwel onmogelijk aan dit soort netwerken te ontsnappen en een normaal leven te leiden.

2.7 Landelijk Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (L.E.B.Z.)

Deelonderzoek 13 betreft de beoordeling van aangiften met aspecten van ritueel misbruik (p. 21). Ook hier is het onderzoeksvoorwerp ritueel misbruik en niet sadistisch misbruik (zoals in de opdracht verwoord). De conclusie van de Commissie na het inzien van vier willekeurige zaken is dat het gebrek aan bewijs vaak een probleem is en dat de L.E.B.Z. hun overwegingen en advies helder uiteenzetten (p.34).²⁴ In het gesprek dat wij met de voorzitter van de Commissie hadden op 7 juni 2022 hebben wij met klem gevraagd om ook de zaak Lisa²⁵ en de afhandeling daarvan door de L.E.B.Z. te bekijken. De voorzitter zei ons dat die zaak te oud was²⁶; later, in zijn mail van 7 december, wijzigde hij dat in die zin dat hij van mening was dat die zaak tot te veel polarisatie zou leiden, hetgeen afleidt van wat de bevindingen en conclusies zijn van de Commissie. Dat is echt heel gek. Wij hadden met opzet juist die zaak genoemd omdat in die zaak zo evident opmerkelijke en objectief verifieerbare fouten zijn gemaakt en omdat het voor ons niet mogelijk was andere afgedane adviezen in te zien.²⁷ Wij hebben in dat gesprek ook uitgelegd waarom naar ons oordeel juist de zaak Lisa relevant was. Noch het argument dat de zaak te oud zou zijn, noch het argument dat het te polariserend zou zijn, overtuigt. Lisa is één van de jongste slachtoffers die bij de Commissie haar verhaal heeft gedaan. Het gaat in de zaak Lisa om de objectieve werkelijkheid, (daar ligt de focus van de L.E.B.Z.)²⁸ te weten een gynaecologisch rapport met een 100% zekere uitslag. Wat daarvan het polariserend effect zou kunnen zijn wordt geenszins onderbouwd en is dus onduidelijk.

24 Een zo stellig verwoord positief oordeel over het werk van de L.E.B.Z. na inzage van vier zaken is opmerkelijk en weinig onderbouwd, temeer daar het onderzoek naar de werkwijze van de L.E.B.Z. nog niet is afgerond.

25 https://www.vpro.nl/argos/speel~RBX_VPRO_12219083~het-verhaal-van-lisa-argos~.html

26 Het L.E.B.Z.-rapport in deze zaak dateert van 22 mei 2014.

27 Het onderzoek naar de werkwijze van de L.E.B.Z. neemt ook de zaak Lisa niet mee bij de beoordeling omdat hun opdracht niet verder teruggaat dan adviezen uit 2016; <https://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/welk-onderzoek-doen-we/3258---evaluatie-van-de-landelijk-expertisegroep-bij-zondere-zedenzaken-lebz>

28 <https://www.vpro.nl/argos/lees/nieuws/2020/reactie-LEBZ-op-onderzoek-ritueel-misbruik.html>

LISA

Op 25 september 2013 wordt Lisa door de politie gehoord. Lisa vertelt in dat verhoor dat zij jarenlang is misbruikt door haar vader. Zij vertelt over meerdere daders en slachtoffers en allerlei vreselijke omstandigheden. Zij vertelt dat zij zwanger is geweest, misschien van haar vader, maar dat weet zij niet, dat zij is bevallen in het bos achter haar huis en dat haar baby werd verkracht, gedood en begraven. De L.E.B.Z. vindt dat een ongeloofwaardig verhaal en zoekt een alternatief. Met gebruikmaking van de Scenario Analyse Methode komt de L.E.B.Z. met de verklaring dat de moeder, boos over het vertrek van vader uit de echtelijke woning, dit verhaal aan Lisa heeft ingefluisterd. Wat er zij van de geloofwaardigheid van het verhaal van Lisa, het door de L.E.B.Z. daarvoor in de plaats gezette verhaal is minstens even ongeloofwaardig, zo niet ongeloofwaardiger. Het feit van de zwangerschap en de bevalling is objectief verifieerbaar. De L.E.B.Z. heeft ondanks verzoek van de huisarts daartoe, het rapport van het gynaecologisch onderzoek niet af willen wachten. Op grond van dit onderzoek staat vast dat Lisa een kind heeft gebaard rond haar veertiende levensjaar. Ook staat onomstotelijk vast dat die baby er niet meer is.²⁹

De zaak van Lisa is het bestuderen waard juist vanwege de verifieerbaarheid op onderdelen. Het is dan ook zeer spijtig dat ondanks aandringen de Commissie deze zaak niet heeft willen betrekken bij haar onderzoek. Deze zaak is inmiddels aanhangig gemaakt bij CEDAW³⁰ wegens schending van meerdere artikelen van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen³¹ en met name vanwege het achterwege blijven van onderzoek in een zaak van dergelijke ernst. In de motivering van het verzoek wordt ook de merkwaardige werkwijze en conclusie van de L.E.B.Z. aangehaald als grond voor schending van meerdere artikelen van het Verdrag.

De Stichting zal na uitkomst van de evaluatie van de werkwijze van de L.E.B.Z.³² ook een reactie geven, maar vooruitlopend daarop, wijst zij op de wijze waarop de L.E.B.Z. de reden van haar ontstaan beschrijft:

De sterk slachtoffergerichte houding van politie en justitie leidde, in combinatie met de wetenschappelijke debatten, in de rechtszaal tot heftige discussies tussen deskundigen van het openbaar ministerie aan de ene kant en deskundigen van de verdediging aan de andere kant (Nierop & Van den Eshof, 2010). Bekende c.q. beruchte zedenzaken uit de jaren tachtig en negentig waarin niet-gesubstantieerde beschuldigingen een beschadigend effect op onschuldige burgers hadden, zijn de zaak Oude Pekela, de Bolderkar affaire, de Eper incestzaak en de zaak Lancee. In veel van deze zaken stonden deskundigen ter zitting lijnrecht tegenover elkaar.³³

29 In het onderzoek van Argos hebben meerdere slachtoffers medische dossiers laten zien, waaruit kan worden afgeleid dat ook bij hen sprake is geweest van zwangerschappen.

30 Committee on the Elimination of Discrimination against Women, United Nations Human Rights Treaty Body.

31 <https://wetten.overheid.nl/BWBV0002909/1991-08-22>

32 <https://www.wodc.nl/onderzoek-in-uitvoering/welk-onderzoek-doen-we/3258---evaluatie-van-de-landelijk-expertisegroep-bijzondere-zedenzaken-lebz>

33 <https://www.vpro.nl/argos/lees/nieuws/2020/reactie-LEBZ-op-onderzoek-ritueel-misbruik.html>

Het lijkt er dus op dat de L.E.B.Z. zichzelf ziet als opgericht om de discussies in de rechtszaal te vermijden. Door zowel de uit te voeren opsporingshandelingen als de vervolgingsbeslissing te beïnvloeden is de rol van de L.E.B.Z. onevenredig groot. Er wordt door de L.E.B.Z. gewezen naar zaken uit de vorige eeuw, toen over het verklaren over seksueel misbruik van iedere soort nog anders werd gedacht. Het lijkt hoog tijd om de positie en werkwijze van de L.E.B.Z. bij te stellen. Dit klemmt temeer nu de leiding van de L.E.B.Z. veelvuldig haar zienswijze op deze problematiek publiekelijk ventileert, hetgeen slachtoffers ook afschrikt om aangifte te doen.³⁴

OPINIE'S L.E.B.Z.

(Opinie) stukken in Volkskrant: Paul van den Eshof en Nicole Nierop

- Onjuiste aangiften Feiten en bewijs zijn en blijven cruciaal (8 april 2011)

(Opinie) stukken in de Volkskrant Paul van den Eshof:

- Aantijgingen vrouwen lastig aan te pakken (11 februari 2012)
- Ex ziet al snel misbruik-zaak (21 november 2008)

Natuurlijk zijn feiten en bewijs cruciaal, maar het is aan de rechter om uiteindelijk te beoordelen of het bewijs is geleverd. Overigens is het onwaarschijnlijk dat de heer Eshof in deze tijd de tekst 'aantijgingen vrouwen lastig aan te pakken' nog zou gebruiken, maar het tekent wel de mindset die op de L.E.B.Z. heerst(e). Het is uiterst zorgelijk dat een oncontroleerbaar bureau, met een zeer uitgesproken en uitgedragen visie, zo'n belangrijke positie inneemt en in feite op de stoel van de rechter gaat zitten. De vraag is of dit strookt met artikel 6 EVRM (Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens).

2.8 Vervolging

De Commissie constateert (p.34) dat uit een overzicht van rechtszaken van de laatste decennia blijkt dat er geen veroordelingen voor specifiek ritueel (satanisch) misbruik zijn. Ook hier weer brengt de Commissie een beperking aan die niet strookt met de opdracht (zie §2.1). Niettemin is het niet verwonderlijk dat als er geen sprake is van opsporingszaken dat dan bij de rechtspraak ook niets wordt gevonden. Het is overigens voor slachtoffers (dit geldt voor alle vormen van seksueel misbruik) lastig om toegang te krijgen tot de rechter. Het is de officier van justitie die belast is met de leiding van het opsporingsonderzoek (artikel 148 Wetboek van Strafvordering) en dus bepaalt welke onderzoekshandelingen worden verricht. Vervolgens is het de officier van justitie die beslist of er vervolging wordt ingesteld en als de officier van justitie besluit geen vervolging in te stellen, kan een slachtoffer op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering zijn beklag doen bij het gerechtshof met het verzoek de officier van justitie te dwingen tot vervolging. Van die beslissing staat

34 Ter Beek, M en Nierop, N, *Beschuldigingen van ritueel misbruik*, Expertise en Recht, 2021-5; Huperetz, M., Nierop, N.M., Beek, M.K. ter, Eshof, P. van den, & Beek, M.L.J. van (2018). De invloed van trauma op de accuraatheid van verklaringen. *Nederlands Juristenblad* (18), pp. 1266-1273; Nierop, N en Van den Eshof, P, *Voorbij Ritueel misbruik – de ervaringen van een retractor*, EMDR magazine 19, pp. 26/28

voor het slachtoffer geen beroep of cassatie open.³⁵ Mocht het gerechtshof bij die beslissing rechten als opgenomen in het EVRM of CEDAW hebben geschonden, dan staat daartegen nationaal geen toegang tot de rechter open.³⁶ In de zaak Lisa zal CEDAW zich ook buigen over de vraag of met deze zeer beperkte mogelijkheid voor het slachtoffer om de zaak aan de rechter voor te leggen, de rechten van de vrouw inzake gender based violence voldoende zijn gewaarborgd.

2.9 Wetenschap

De Commissie baseert haar conclusies over het bestaan van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen deels op de wetenschap. Ten aanzien van datzelfde misbruik met rituele kenmerken constateert de Commissie dat wetenschappers kritisch staan tegenover verhalen over ritueel misbruik. Zonder deelrapport 4 is hier niet veel over te zeggen. Wat wel opvalt is dat de Commissie verwijst naar de geïnterviewde wetenschappers (p. 81), die het er allemaal over eens zijn dat georganiseerd misbruik van minderjarigen voorkomt. Het is niet duidelijk welke waarde deze zinsnede heeft, aangezien ook het misbruik van een eigen kind door beide ouders hieronder kan vallen en die constatering lijkt nogal gratis. Deze wetenschappers hebben expertise op hervonden herinneringen (Otgaar), sekten (Oldenhuis), Geschiedenis van de hermetische filosofie en verwante stromingen en esoterie (Hanegraaff) en psychologie en behandeling aangaande machtsdynamieken in onder meer sektes (Terwiel). Wilms was één van de onderzoekers naar de omvang van georganiseerd sadistisch misbruik.³⁷ De onderzoekers reflecteren op de mogelijkheden van onderzoek naar dit fenomeen.

REFLECTIE VAN DE ONDERZOEKERS

Het schatten van de omvang georganiseerd sadistisch misbruik wordt door verschillende zaken bemoeilijkt. Uit de expertsessie en de verdiepende gesprekken blijkt dat de meeste experts geen enkele schattingsmethode kansrijk achten om tot een schatting van de omvang te komen. Experts benoemen dat kenmerken inherent aan dit misbruik (zoals de extreme verborgenheid en verhulling) een omvangschatting onmogelijk maken. Experts kennen geen (nieuwe) kansrijke schattingsmethoden die wellicht toch zicht kunnen geven op de omvang van georganiseerd sadistisch misbruik. Volgens experts is het belangrijk om in te zetten op onderzoek naar casuïstiek en onderliggende mechanismen.

De aanbeveling om in te zetten op casuïstiek vereist dat in ieder geval geluisterd moet worden naar slachtoffers en dat onderzoek moet worden verricht naar hetgeen zij verklaren. Zij leveren immers de casuïstiek.

³⁵ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:HR:2013:BZ5410>.

³⁶ HR 03-12-1971, NJ 1972, 137.

³⁷ Wilms, P.J.M. en Huberts, S, *(On)mogelijkheden onderzoek omvang kindermishandeling Een methodologische verkenning*, W.O.D.C., februari 2022.

2.10 Gezag en aanzien

De Commissie beschrijft als belangrijk aspect in de interviews met de slachtoffers het wantrouwen naar politie, justitie en soms ook hulpverlening (p. 25). Slachtoffers geloven vaak dat personen uit deze instanties bij het netwerk betrokken zijn. Ook wordt regelmatig beweerd door slachtoffers dat bekende autoriteitsfiguren onderdeel van het netwerk zijn (p. 26). Het gebruik van het woord 'beweerd' is suggestief en impliceert al dat die 'bewering' ongeloofwaardig zou zijn. Vervolgens legt de Commissie uit waarom die 'bewering' niet waar kan zijn: "Dit zou bewust gesuggereerd kunnen zijn door daders, bijvoorbeeld door rollenspellen. Het systematisch suggereren van bepaalde zaken kan volgens gesproken therapeuten een effectief controlemechanisme zijn, zeker als het jonge kinderen betreft. Er lijkt geen moment gedacht te worden door de Commissie dat wat de slachtoffers zeggen ook gewoon waar zou kunnen zijn en nader onderzoek zou verdienen. Dat is op zijn minst opmerkelijk en lijkt te suggereren dat het niet mogelijk zou zijn dat mensen van politie, justitie of hulpverlening onderdeel zouden zijn van een dadernetwerk.³⁸ Deze stellingname brengt in herinnering hoe dienaren van de kerk geen dader van seksueel misbruik konden zijn. Dat is niet vol te houden na veroordelingen van Harvey Weinstein, de zaken tegen Jeffrey Epstein en Prins Andrew van het Verenigd Koninkrijk en gebeurtenissen bij The Voice. Ook mensen van gezag en aanzien kunnen ernstig crimineel seksueel gedrag vertonen. Ook bij justitie waren kinderrechtvaarders Van der Ven in Arnhem en Rueb in Den Haag betrokken bij veelvuldig seksueel misbruik van hun pupillen, kinderen voor wiens bescherming zij verantwoordelijk waren. En zij waren niet de enige justitieambtenaren. Het is dan ook onzorgvuldig van de Commissie om de optie, dat de slachtoffers de waarheid spreken, niet bij haar overweging te betrekken.

2.11 Conclusie

De Commissie concludeert dat georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen bestaat en baseert die conclusie op de wetenschap, de verklaringen van slachtoffers en beeldmateriaal. Zij benoemt de beschrijvingen door slachtoffers van sadistische en wrede handelingen, zoals mishandeling, vastgebonden en verkracht worden, wurgseks, drogeren, het toegediend krijgen van elektroshocks, langdurig onder water gehouden worden en het moeten mishandelen van andere kinderen (p. 25). Uit verschillende bronnen, zo concludeert de Commissie (p.37) waarin slachtofferverhalen centraal stonden³⁹, blijken hun gruwelijke ervaringen met geweld en seksueel misbruik vaak begonnen te zijn op jonge leeftijd, in familieverband te zijn ondergaan en een langere periode te hebben geduurd. De Commissie beschrijft de dadernetwerken vooral als familie en gaat daarbij voorbij aan wat slachtoffers hierover hebben gezegd (zie §3.1).

Het bestaan van rituele kenmerken wordt niet aannemelijk geacht omdat de Commissie kennelijk van oordeel is dat verklaringen van meerdere getuigen elkaar niet kunnen ondersteunen. De Commissie geeft aan dat er van ritueel misbruik geen beeldmateriaal bestaat, zulks ten onrechte. Uit de mail van de eerdergenoemde organisatie blijkt het tegendeel. Het is onbegrijpelijk dat de

38 Een voorbeeld van de betrokkenheid van mensen met gezag en macht bij een pedofoel netwerk, dat zowel offline als online opereerde is te vinden in Noorwegen, <https://nos.nl/artikel/2144243-noors-pedonetwerk-opgerold-ook-twee-politici-verdacht>.

39 Het is niet duidelijk of deze bronnen de interviews met of de brieven van slachtoffers betroffen, dan wel door slachtoffers aan therapeuten waren verteld, dan wel in een wetenschappelijke context afkomstig van slachtoffers waren opgetekend. Er blijkt niet dat hiervan beeldmateriaal voorhanden was.

Nederlandse Politie, gelet op hun goede reputatie op het gebied van aanpak van kinderpornografie, dat niet heeft kunnen vinden. De Commissie ziet geen tekortkomingen in het optreden van de politie, dan wel de L.E.B.Z.. De Commissie heeft onvoldoende gekeken naar voorbeelden van ritueel misbruik in andere landen. De conclusie dat ritueel misbruik niet bestaat is dan ook niet gefundeerd.

3 Slachtoffers

De Commissie heeft gesproken met 21 slachtoffers, van 4 slachtoffers schriftelijke verhalen ontvangen en via Caleidoscoop zijn 24 brieven van slachtoffers of hun naasten aan de Commissie ter hand gesteld (p. 24). De informatie die hieruit is verkregen is verwerkt in de deelrapporten 1 en 2. Ten aanzien van deelrapport 2 heeft de Stichting bij brief van 27 november 2022 haar zorgen geuit. De brieven van slachtoffers zijn, zoals ook door de minister aangegeven, aan de Commissie gegeven om inzicht te verkrijgen in het fenomeen. De brieven zijn echter gebruikt om terugkerende thema's en taalpatronen te beschrijven (p.18). Het wordt niet duidelijk waarom deze analyse is gemaakt, aangezien het doel zoals omschreven (p. 18) meer een middel dan een doel lijkt.

3.1 Aard en fenomeen

De slachtoffers hebben aan de Commissie veel en heel gedetailleerd verteld over aard en fenomeen van het georganiseerd sadistisch ritueel seksueel misbruik in hun kinderjaren. De Commissie heeft in het eindrapport een hele lichte vorm van alles wat zij hebben gehoord en te lezen hebben gekregen weergegeven. De Commissie geeft aan dat het beschermen van de identiteit van de slachtoffers daarvoor de reden was. De slachtoffers waarderen deze gedachte maar zoals het nu in het eindrapport is verwoord, doet het geen recht aan de gruwelijke praktijken die zij hebben moeten meemaken. Zij hebben naast verhalen over seksueel misbruik, martelingen en de georganiseerdheid van de netwerken, ook veel verteld over het rituele misbruik en de rituele kenmerken, maar daarover is vrijwel niets terug te vinden. Met hun goedvinden zijn in deze reactie meerdere delen opgenomen van wat zij aan de Commissie hebben verteld. Aangezien hun verhalen vrijwel allemaal dezelfde elementen bevatten en er een mix van hun verhalen is gemaakt zijn zij op grond hiervan niet herkenbaar. Onderstaande elementen uit de verhalen zijn gedeeld met de Commissie.

RITUEEL MISBRUIK DOOR VERSCHILLENDE SLACHTOFFERS VERTELD

Die avond werd ik door mijn vader meegenomen in de auto. Ik wist niet waar ik heen ging. Toen ik de kerk zag wist ik wat voor avond het zou gaan worden. We gingen een ritueel uitvoeren. Ik werd er misselijk van. In de kerk moesten we ons uitkleden en wassen. Rein zijn voor de ceremonie. Ik en ook de andere kinderen (7 totaal) kregen witte gewaden aan. We werden daarna de kerk ingeleid richting altaar. Op het altaar lag een zwarte doek met een rode ster erop. Er stonden kaarsen rondom het altaar. Op het altaar lag een meisje, ze was bloot en ik schat ongeveer 2 à 3 jaar oud. Ze had blond haar. Ze bewoog nauwelijks, ze was wel bij kennis, haar ogen had ze halfopen. Er hing een speciale sfeer, anders dan anders. Er was een buitenlands sprekende man bij die de leiding had van de ceremonie. Hij leek heel belangrijk te zijn. Voornaam of zo. De andere mannen luisterden heel goed naar hem. De mannen hadden zwarte gewaden aan. Wij kinderen moesten in een kring om het altaar heen gaan staan. De man die de leiding had sprak een taal die ik niet kende. Hij las iets voor en de andere mannen zeiden hem na. Het was donker buiten. Ze tekende symbolen op haar blote lijfje. De mannen zeiden nog meer dingen in de vreemde taal, een soort gezang. De man die de leiding

had over de ceremonie had een mes vast. Het zag er meer uit als een speer dan als een mes. De vorm van het mes leek op een speer. De man die het vast had heeft dit bij haar naar binnen gebracht, in haar vagina. Het kind bewoog niet zoveel maar krijste heel hard. Daarna haalde hij het mes eruit en stak het in haar borst, schuin. Het duurde even en toen bewoog ze niet meer. Ze hebben met haar bloed symbolen geschreven en ze hebben bloed van haar in een beker gedaan, deze ging rond in de kring en we moesten allemaal een slokje drinken. Ze zeiden dat het heel speciaal bloed was en dat dit Satan heel blij zou maken. Het was speciaal dat wij hierbij mochten zijn, zei de man. Je mocht niet overgeven. Ook hebben we een stukje van haar moeten opeten dat was heel moeilijk. Ik kon het haast niet doorslikken en stikte er zowat in. Het stukje hadden ze uit haar buik gesneden. Ik werd er heel erg misselijk van.

Een slachtoffer vertelt aan de Commissie dat "Deze groep het in positieve zin over satan had, en dat ze daarom een geplastificeerd duivelspasje had gekregen als toegang tot hun bijeenkomsten. Er bijeenkomsten waren in kerken, waar de aanwezigen rode kleren aan moesten en er de duivelsregels van satan werden voorgelezen. Een ervan was dat je kinderen mocht verkrachten. Verder waren er feesten waarbij er overal schedels stonden."

De Commissie benoemt dat de daders binnen het georganiseerde vaak familie zijn (p. 25) en het sociale netwerk daaromheen. Dat maakt het klein en beschrijft onvoldoende de mate van georganiseerdheid en gaat voorbij aan het feit dat deze families zich bezighouden met criminele, strak georganiseerde praktijken. Uit de beschrijvingen van de slachtoffers blijkt dat het vaak gaat om zeer ingenieuze netwerken, die heel veel geld verdienen aan sadistische seks met kinderen. Het is de netwerken er ook veel aangelegen dat slachtoffers niet praten en niet volledig uit het netwerk stappen. Het volgende hebben slachtoffers verteld aan de Commissie over de organisatiegraad.

GEORGANISEERDHEID

De continuïteit van het netwerk moet ten alle tijden gewaarborgd blijven. Daders moeten daders blijven en slachtoffers moeten slachtoffers blijven of zelf dader worden. In elk geval moeten ze binnen het netwerk blijven. Ze doen er alles aan om dit te bewerkstelligen. Ik word in principe al jaren niet meer actief misbruikt, toch laten ze me geregeld weten dat ik van het netwerk ben en er niet uit kan. Bijvoorbeeld: Ze bellen me op en bedreigen me, ze bellen me of zeggen niets maar laten kindergehuil en gekrijs horen, ze doden mijn huisdier en leggen dat in de tuin, volgen me een tijdje zonder iets te doen en alleen maar te kijken. Voor daders geldt hetzelfde. Die kunnen niet uit het netwerk. Willen ze dat wel dan heb ik meegemaakt hoe ze worden gehanteerd, bedreigd, mishandeld of verkracht. Alles wordt binnen het netwerk opgelost, zo houden ze het geheim. Als ik als kind bijvoorbeeld verwondingen had, zwanger was of anderzijds medische zorg nodig had dan werd ik naar een arts binnen het netwerk gebracht. Je mag niet naar een arts buiten het netwerk. Ik heb meegemaakt dat mijn eigen huisarts bedreigd is nadat hij mij medische zorg had verleend. Ze zijn zelfvoorzienend en goed georganiseerd.

In het netwerk waren er ook mensen die al voor hun werk geld beleggen, die werkten bij grote kantoren. Zij belegden het verdiende geld in aandelen en onroerend goed in meerdere landen. Er was een advocaat, die ook dat wou doen, maar dat mocht niet.

De opdracht aan de Commissie was het fenomeen te beschrijven. De Stichting en de andere belangenorganisaties zijn van mening dat dat maar ten dele is gelukt. Uit de verhalen van de slachtoffers moet het de Commissie duidelijk zijn geworden dat het hier niet gaat om een enkel strafbaar feit maar om een manier van leven die slachtoffers wordt opgelegd door het netwerk.⁴⁰ Veel slachtoffers blijken ook als volwassene nog onder invloed te staan van het dadernetwerk. Slachtoffers van georganiseerd sadistisch misbruik zijn veelal mensen die vanaf hun vroegste jeugd hebben geleefd in onveilige, beangstigende en gewelddadige omstandigheden, zonder enige werkelijke veiligheid. Wellicht is het gebrek aan duidelijke beschrijving van het fenomeen door de Commissie de oorzaak van het ontbreken van de verontwaardiging en het gevoel van urgentie.

3.2 Meldingen bij Stichting Misbruikt!

Sinds januari 2022 hebben zich 18 slachtoffers gemeld bij Stichting Misbruikt! Voor zover mogelijk is hulp voor deze slachtoffers ingeschakeld. Hieronder volgen enige voorbeelden van wat zoal op de chat binnenkomt.⁴¹

MELDINGEN

Juli 2022

Mijn naam is XX . Ik werd gedrogeerd, vanaf mijn 8^e ben ik mijn hele leven misbruikt en mishandeld door verschillende familieleden. Ik heb het contact met mijn familie verbroken, voor altijd. Kunt u mij in contact brengen met lotgenoten? Want ik ben zo alleen.

September 2022

Ik ben heel erg bang om te praten. Mijn vader en moeder zitten beide in een netwerk. Ik denk er al langer over na hulp te zoeken, en over waar ik dan naar toe kan maar ik weet niet waar heen. Willen jullie me helpen?

Oktober 2022

Willen jullie mij helpen, niet de politie bellen alsjeblieft, niemand van de politie bellen, Ik ben bang. Ik wil uit het netwerk maar ik kan nergens heen.

Oktober 2022

Hoi, Ik ben in mijn jeugd slachtoffer geworden van misbruik door een netwerk waaronder mijn opa. Ik kan niet meer stoppen om daaraan te denken en ik ben er zo alleen mee, kunnen jullie mij helpen? Ik moet hulp hebben want ik word gek.

⁴⁰ Zie ook p 47 over High Control Groups.

⁴¹ De meldingen bevatten kenmerken van georganiseerd, sadistisch en ritueel seksueel misbruik, maar gelet op de privacy regels en de veiligheid van deze slachtoffers worden de meldingen beperkt weergegeven.

3.3 DIS en hervonden herinneringen

Veel aandacht wordt besteed aan het feit dat de beschuldigingen in de jaren '90 van de vorige eeuw vaak berustten op hervonden herinneringen. De Commissie stelt echter in de Slotbeschouwing (p. 47) dat uit de interviews met de slachtoffers nu blijkt dat hun verklaringen slechts in beperkte mate berusten op hervonden herinneringen of herinneringen voor het derde levensjaar. Het is dan ook niet duidelijk waarom aan dit aspect zoveel aandacht wordt gegeven (deelrapport 6, p. 19). Dit klemmt temeer nu in de opdracht⁴² hier niets over is te vinden.

⁴² Zie instellingsbesluit, bijlage A2.

4 Aanbevelingen

4.1 Hulpverlening

De aanbeveling over hulpverlening is uitgebreid. De Stichting mist echter een aanbeveling hoe om te gaan met (praktische) hulpverlening aan minderjarigen. Vrijwel altijd zijn één of beide ouders betrokken. De eerste hulp dient dan gericht te zijn op het kind uit de invloedsfeer van de ouder(s) te halen. Daarvoor zal een kindbeschermingsmaatregel nodig zijn. Dit onderdeel dient goed uitgezocht te worden en de rol van het Meldpunt moet daar in zijn betrokken. De Stichting heeft al een aantal meldingen gekregen waar die problematiek acuut speelde.

4.2 Opsporing en vervolging

De aanbevelingen voor aangifte en opsporing en vervolging zijn opmerkelijk. De verantwoordelijkheid voor een effectieve opsporing lijkt in belangrijke mate te worden gelegd bij het slachtoffer. Ook wordt verwezen naar de psychische gesteldheid van het slachtoffer dat het afleggen van een consistente verklaring in de weg zou staan. In dit hele stuk is op geen enkele wijze zichtbaar dat de Commissie zich ervan bewust is dat de aanpak van georganiseerde criminaliteit met tot doel sadistisch seksueel misbruik van minderjarigen al dan niet met rituele kenmerken wezenlijk anders is dan de aanpak van bijvoorbeeld een individuele aanranding⁴³. Waar één op één seksuele misdrijven zogenaamde 'breng delicten' zijn, zijn de in dit rapport benoemde misdrijven net als mensenhandel 'haal delicten'. Dat betekent proactief opsporen en niet afwachten waar een 'aangifte terechtkomt' (p.53). Met de conclusie van de Commissie, dat in Nederland sprake is van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen, zou het in de rede hebben gelegen dat op zijn minst was aanbevolen om een Taskforce op te richten of een Nationaal Actieplan op te stellen om dit vreselijke onrecht dat deze kinderen wordt aangedaan te bestrijden.

De Stichting Misbruikt! heeft in samenspraak met Stichting Kenniscentrum TTG, Stichting Spotlight en Stichting Lisa tegen Georganiseerd Sadistisch Kindermisbruik op 18 september 2022 aan de Commissie enkele aanbevelingen gedaan voor opsporing en vervolging in dit soort zaken. Deze aanbevelingen worden hieronder herhaald. Tevens wordt deze brief als bijlage bijgevoegd.

⁴³ De Stichting wil op geen enkele wijze deze vorm van seksueel geweld bagatelliseren. De Stichting komt immers op voor de belangen van alle slachtoffers van seksueel misbruik. Het grote verschil is gelegen in de georganiseerdheid van het dadernetwerk dat voor effectieve opsporing een andere aanpak vergt.

Brief van 18 september 2022

Opsporing, vervolging en hulpverlening inzake georganiseerd sadistisch seksueel misbruik dient te worden gezien in het licht van de aanpak van een criminele organisatie. Een criminele organisatie die, zoals slachtoffers aan de Commissie hebben verklaard en uitgelegd, zich bezighoudt met moord en doodslag, mensenhandel, witwassen, verkrachting, het maken en verkopen van kinderpornografie, het martelen en mishandelen, en het bedreigen met misdrijven tegen het leven. De opsporing dient dan ook te verlopen volgens de Vijfde titel van Boek 1 van het Wetboek van Strafvordering. Dat betekent bijzondere opsporingsbevoegdheden; de nadruk moet liggen op onderzoek naar het criminele verband. Een crimineel verband doet immers meer dan alleen maar strafbare feiten begaan en bestaat uit meer dan alleen verdachten. Het doel is dan ook het onderzoeken van een complex van personen en feiten, teneinde een tot de georganiseerde criminaliteit behorende groepering in beeld te brengen. Gelet op de conclusie van de Commissie dat georganiseerd sadistisch seksueel misbruik in Nederland bestaat, is er alle reden ook de aanpak daarvan in dat kader te zien. Een en ander betekent dat de Aanwijzing Zeden niet van toepassing is op deze vorm van criminaliteit. Uit de kennis die er is over internationale netwerken gericht op het verkopen van kinderpornografie en mensenhandel is duidelijk dat de landsgrenzen niet gerespecteerd worden. Dat beeld is ook door meerdere slachtoffers bevestigd. Bij een dergelijke aanpak horen specifieke aandacht voor:

- Een landelijk gespecialiseerd team
- Digitale opsporing (Team High Tech Crime)
- Financiële opsporing
- Veiligheid van slachtoffers (als aangever en als getuige), conform besluit slachtoffers van strafbare feiten
- Afscherming en beveiliging van dossier
- Internationale samenwerking

Zoals geen uitzondering bij criminele organisaties, wordt door meerdere slachtoffers aangegeven dat hun ouders ofwel banden hebben met personen die invloedrijke functies bekleeden of wel zelf dergelijke functies bekleeden. Wat daarvan zij, de ervaring van slachtoffers is dat zij daarvoor in ieder geval bang zijn gemaakt. Het is dan ook van groot belang dat de dossiers beveiligd zijn en de informatie uit die dossiers geanonimiseerd met leden buiten het team en leidinggevenden wordt besproken. Dit om beïnvloeding dan wel inmenging te voorkomen. Bovenstaande brengt ook met zich mee dat aan de officier van justitie en de rechter die worden belast met de vervolging cq berechting van deze zaken ook specifieke deskundigheidseisen worden gesteld. Het moge duidelijk zijn dat voor de L.E.B.Z. of een soortgelijke organisatie in deze geen plaats meer is. Van Nederland mag, gelet op de ratificering van het Verdrag inzake de Rechten van Kind, verwacht worden dat de artikelen 19 en 34 van dat verdrag, de bescherming van de seksuele integriteit van het kind en de bescherming tegen seksueel misbruik, serieus genomen wordt.

Op het punt van veiligheid voor slachtoffers moeten bijzondere regels gelden, welke deels ook ontleend zijn aan Boek 1, Titel V Sv. De EU-richtlijn Slachtoffers vormt voor deze rechten de basis en deze zijn ook neergelegd in de Aanwijzing slachtofferrechten van het Openbaar Ministerie. Slachtoffers die de moed opbrengen naar de politie te gaan moeten dit veilig kunnen doen. Dat betekent de mogelijkheid van anonimiteit of bescherming als getuige (uiteeraard binnen het wettelijk kader). Nu merken slachtoffers dat de politie eerst

onderzoek wil doen alvorens veiligheid te garanderen en daarmee nemen zij het gevaar, dat slachtoffers die zich aan het netwerk onttrekken, lopen niet voldoende serieus. Onderzoek wijst uit dat slachtoffers van mensenhandel (met name van zogenoemde loverboys) meermalen terugkeren naar hun daders, uit angst of vermeende loyaliteit. Dit fenomeen is ook te zien bij slachtoffers van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik. Safe houses voor deze slachtoffers moeten deskundig personeel hebben dat toegerust is op de zorg voor deze specifieke groep. In geval een slachtoffer aangeeft dat een politieambtenaar, dan wel een officier van justitie of een rechter, betrokken bij haar/zijn zaak onderdeel is van of banden heeft met het netwerk waarvan hij of zij slachtoffer is dan moet er een veilige manier zijn om hier een gevolg aan te geven. Ons advies is om hiervoor te kijken hoe dit in Duitsland is geregeld.

Het Meldpunt moet direct contact kunnen hebben met het gespecialiseerde landelijk opsporingsteam mede om voorzorgsmaatregelen te kunnen realiseren zoals onderduikadres en identiteitsbescherming. Het Meldpunt ondersteunt desgewenst het slachtoffer bij het doen van aangifte dan wel het afleggen van een (schriftelijke) verklaring. Met instemming van het slachtoffer kan het Meldpunt ook zorgen voor lichamelijk onderzoek (vaginaal, anaal en elders op het lichaam – aanwijzingen voor toegepast (seksueel) geweld). Met toestemming van het slachtoffer kan het Meldpunt ook medische voorgeschiedenis (eerdere contacten met huisarts, specialist) verzamelen. Het slachtoffer kan zich daarbij bij laten staan door een vertrouwenspersoon. Desgewenst vindt lichamelijk onderzoek onder narcose of plaatselijke verdoving plaats. Het slachtoffer kan verzoeken om een psychologisch onderzoek om vast te stellen wat de psychische gesteldheid is (CPTSS, DIS), en welke gevolgen het misbruik heeft voor het psychosociaal functioneren, uiteraard door een ter zake deskundige, die ook het vertrouwen van het slachtoffer heeft. De uitkomsten van een dergelijk onderzoek kunnen gebruikt worden voor het verkrijgen van schadevergoeding en het voegen ter zitting, dan wel bij het indienen van een verzoek bij het schadefonds geweldsmisdrijven. Het is belangrijk dat slachtoffers gedurende het hele proces op de hoogte worden gesteld van wat er gebeurt. Hier ligt een belangrijke taak voor het Meldpunt om dit te bewaken.

4.3 Meldpunt

De aanbeveling van de Commissie over het instellen van een algemeen meldpunt voor alle vormen van seksueel misbruik is opmerkelijk en lijkt niet gebaseerd op de adviezen van diegenen die met deze doelgroep werken, nog op de situatie in Duitsland, noch op de interviews met de slachtoffers. Het is niet omdat slachtoffers van deze vorm van criminaliteit in de war raken van een veelheid aan meldpunten, dat behalve bij de Stichting Misbruikt! en de Stichting Spotlight, geen van de andere punten ooit een melding van deze groep heeft gekregen. Het is omdat ze bang zijn, zich terecht niet veilig voelen en bang zijn niet te worden begrepen. De mate van kennis en ervaring die er bij deze twee stichtingen in samenwerking met het Kenniscentrum Trans Generationeel Geweld is, die elkaar ondersteunen en aanvullen, is met geen mogelijkheid over het hele land te verdelen. Om die reden neemt de Stichting Misbruikt! de aanbeveling die zij op dit punt op 16 oktober 2022 in overleg met Stichting Kenniscentrum TTG, Stichting Spotlight en Stichting Lisa tegen Georganiseerd Sadistisch Kindermisbruik aan de Commissie heeft gezonden, hieronder vrijwel integraal op. De brief zal ook als bijlage worden toegevoegd.

Brief van 16 oktober 2022

Op verzoek van de Commissie Hendriks is hieronder een aanzet gegeven voor de oprichting van een Meldpunt georganiseerd seksueel misbruik. Het betreft een aanvulling op het gemeenschappelijk advies betreffende opsporing van Georganiseerd Seksueel Misbruik. Zoals in dat advies aangegeven en zoals de Stichting uit eigen ervaring bekend is, gaat het in deze om zware criminaliteit hetwelk de reikwijdte van wat valt onder 'zedes' verre overschrijdt. Het gaat hier om - naast criminaliteit welke is opgenomen in de zedentitel van het wetboek van strafrecht - mensenhandel, zware mishandeling, bedreiging, soms zelfs moord en doodslag. Vaak beperkt het werkterrein van een dergelijke criminele organisatie zich niet tot Nederland. Het is bij deze vorm van georganiseerd seksueel misbruik kenmerkend dat slachtoffers er veelal van jongs af aan, jaren achtereen, in gevangen zitten en als het ware gehersenspoeld zijn. De term gevangen moet in deze vrij letterlijk worden genomen: het is voor deze slachtoffers vrijwel onmogelijk te ontsnappen, en vaak gaat dit ten koste van hun eigen vrijheid. Zonder hulp van derden is de basale vrijheid voor hen voor geen optie. Deze elementen samen (zware criminaliteit en complexe psychologische zorg) vereisen buitengewoon gespecialiseerde zorg. Het Meldpunt moet hierin de spil vormen tussen zorg, veiligheid en opsporing en moet gebed zijn in een onafhankelijke (structureel gefinancierde) organisatie: een veilig landelijk Meldpunt voor deze slachtoffers. De specialistische kennis en de vergaande zorg voor veiligheid die hiervoor vereist zijn, maken het onderbrengen van deze hulp over meerdere bestaande organisaties niet opportuun en zelfs zeer ongewenst. Deze slachtoffers zijn erop ingesteld om bestaande organisaties te wantrouwen. En ieder niettemin gesteld vertrouwen heeft voor hen tot een deceptie geleid. Stichting heeft inmiddels meerdere contacten in het buitenland waar het bestaan van dit soort netwerken ook wordt onderkend, bestudeerd en opgespoord. Gelet hierop en op de grensoverschrijdende activiteiten van de criminele organisatie moet binnen het Meldpunt ook ruimte zijn voor het leggen en intensiveren van deze contacten en voor onderzoek.

Het Meldpunt is een professionele organisatie waar kennis, zowel nationaal als internationaal, van deze vorm van criminaliteit aanwezig is. Vanuit die kennis kunnen getuigenissen van slachtoffers en alle binnenkomende informatie op waarde worden geschat. Slachtoffers worden benaderd vanuit 'geloven'. Voorop moet staan dat toenemende kennis van dit soort criminele netwerken noodzakelijk is om Nederland veilig te maken voor alle kinderen. Niet alleen geloven is belangrijk maar ook het beschikbaar zijn van hulp. Het Meldpunt kan niet alle expertise in huis hebben maar moet rechtstreeks toegang hebben tot en een beroep kunnen doen op een gespecialiseerd team, waarvan psychologen/(kinder)psychiaters, juristen, gespecialiseerde politie en forensisch artsen deel uitmaken. Het Meldpunt moet zowel in Nederland als daarbuiten veilig adequate hulp kunnen realiseren voor slachtoffers. Ook hulpverleners en andere omstanders die een vermoeden hebben van georganiseerd sadistisch misbruik kunnen zich wenden tot het Meldpunt.

Het proces om te komen tot een Meldpunt zou verdeeld moeten worden in twee fasen, te beginnen met het maken van een Plan van Aanpak door een Kernteam en vervolgens de organisatie en implementatie van het Meldpunt. Het benoemen van een Kernteam dat in het eerste half jaar het Plan van Aanpak ontwikkelt is onderdeel van de eerste fase. Dit team bestaat uit een kwartiermaker gesteund door een Raad van Advies bestaande uit een voorzitter en twee leden die samen kennis van mensenhandel en van internationale aspecten hebben. In de uitvoerende fase kan een project assistent en/of projectleider ondersteunend zijn. Het Plan van Aanpak moet de volgende punten bevatten:

- Blauwdruk organisatie inrichting en bedrijfsvoering
- Positionering Meldpunt in nationale en internationale context
- Het instellen van een 'Betrokkenenraad', naar Duits voorbeeld, bestaande uit ervaringsdeskundigen en trauma specialisten uit de zorg
- Route naar veiligheid, hulpverlening, gespecialiseerde politie en justitie
- Zorgpad ggz, medisch en mogelijkheid tot triage
- Veiligheid voor slachtoffers, omstanders en medewerkers
- Kwaliteitsborging (inclusief screening en intervisie medewerkers)
- Organisatie van een safe house-constructie
- Organisatie telefonische hulplijn voor mensen die in acuut gevaar zijn
- Relatie met CSG, Kindertelefoon, Slachtofferhulp Nederland e.a.
- Begroting voor minimaal 5 jaar
- Eventueel integratie Sekte Signaal in overleg
- Onderzoek

De relatie met de politie verdient specifieke aandacht. Waar het Meldpunt als spil voor de slachtoffers dient, moet ook binnen de politie een landelijk gespecialiseerd team klaar staan. Dat kan gaan over het opnemen van een aangifte, maar ook het in veiligheid brengen van een slachtoffer. Maar bovenal moet dat team de kennis en kunde hebben om opsporing en onderzoek te verrichten naar een criminele organisatie zonder dat de veiligheid van een slachtoffer daarmee in gevaar komt. Slachtoffers moeten kunnen vertrouwen dat hun informatie niet leidt tot hun onveiligheid. Dit team en het Meldpunt zijn samen de motor om deze vorm van georganiseerde criminaliteit aan te pakken en slachtoffers veiligheid en zorg te garanderen.

De organisatie van een gespecialiseerd Meldpunt met extra veiligheidsmaatregelen, dat zorg moet dragen voor de getraumatiseerde overlevenden van de in Nederland opererende georganiseerde sadistische netwerken, vereist een zeer specialistische aanpak. Voor dit Meldpunt dient een specifiek kader te worden ontwikkeld. Zonder reeds opgedane specialistische kennis van, ervaring met en vertrouwen van deze doelgroep kan het onmogelijk tot een succes leiden. De Stichting Misbruikt! beschikt over die kennis en geniet aantoonbaar het vertrouwen van een groot en groeiend aantal slachtoffers. De inschakeling van de Stichting Misbruikt! om bovengenoemd plan uit te voeren ligt dan ook voor de hand. De Stichting is daartoe ook bereid. De bescherming en veiligheid van de slachtoffers van deze vorm van zware georganiseerde criminaliteit staat altijd voorop. Zo ook hun autonomie.

De Stichting vindt het belangrijk, en deelt daarin de mening van de Commissie, dat gekeken wordt naar het Duitse voorbeeld van hun aanpak van georganiseerd sadistisch (ritueel) misbruik. Maar ook het voorbeeld van Canada is het waard om nader te bestuderen. The Canadian Centre for Child Protection⁴⁴ heeft al veel ervaring met het redden van kinderen uit netwerksituaties en georganiseerd sadistisch seksueel geweld.

44 <https://www.protectchildren.ca/en/>

5 Conclusie

Van groot belang voor slachtoffers is de erkenning van het bestaan van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen. Het blijft echter onduidelijk waarom de Commissie het bestaan van datzelfde misbruik met rituele kenmerken in twijfel trekt. De verklaringen van slachtoffers hierover worden als onverifieerbaar afgedaan omdat er geen beeldmateriaal zou bestaan. En toch heeft de Commissie, ondanks meerdere verzoeken daartoe, het bestaan hiervan niet echt onderzocht.⁴⁵ Uit de mail in bezit van de Stichting blijkt onomstotelijk dat beeldmateriaal van ritueel misbruik bestaat (§2.4). De conclusie van de Commissie hierover is dus onjuist. Maar zelfs als het beeldmateriaal niet zou bestaan blijft het onduidelijk waarom verklaringen van vele slachtoffers hierover *elkaar* niet zouden ondersteunen? Als in de onderzoeken naar het misbruik in de Katholieke kerk de verklaringen van slachtoffers als onverifieerbaar zouden zijn afgedaan, zouden wij nog steeds denken dat er niets aan de hand was in de Katholieke kerk. De in §2.3 genoemde voorbeelden uit landen om ons heen, alwaar door de overheid het bestaan van ritueel misbruik wordt erkend, zijn door de Commissie bij hun onderzoek niet opgemerkt, dan wel om oninvoelbare reden terzijde geschoven.

Niet alleen worden de verklaringen van de slachtoffers zonder beeldmateriaal als onverifieerbaar en dus zonder waarde afgedaan, er wordt ook niet respectvol mee omgegaan. Een opmerking als:

“De pijlen van slachtoffers werden vooral gericht op de politie, die meldingen en aangiftes niet serieus zou nemen, sceptische wetenschappers en de L.E.B.Z. die een vooringenomen standpunt zou innemen ten opzichte van slachtoffers van misbruik met rituele kenmerken”(p. 2)

zet slachtoffers weg als querulanten. De veelvuldige verwijzingen naar complotdenkers doet dat ook. Ook de opbouw van het rapport, waarbij telkens meer aandacht uitgaat naar datgene wat bij de conclusie geen rol speelt, dan de aandacht te richten op de buitengewoon heftige conclusie, leidt tot een onduidelijk rapport dat weinig empathie naar een groep slachtoffers uitstraalt van wie hun lijden als waar en ernstig wordt aangeduid. Hoe anders was de toon in de door de Commissie aangehaalde rapporten van Deetman, Samson en De Winter.

De zienswijze van de L.E.B.Z. wordt door de Commissie op meerdere plekken gevolgd en de werkwijze van de L.E.B.Z. wordt als goed beoordeeld na het bekijken (zonder deskundigheid) van een viertal zaken, terwijl objectief is vast te stellen dat de L.E.B.Z. aantoonbaar in ieder geval in één zaak opzettelijk verder onderzoek heeft gefrustreerd. Buitendien geven de vele publicaties van de L.E.B.Z. daadwerkelijk een beeld van hoe binnen de L.E.B.Z. gedacht wordt over ritueel misbruik en is het objectief niet verwonderlijk dat dat door slachtoffers als vooringenomen wordt gekenschetst (§2.6). De vaste en breed uitgedragen overtuiging van de L.E.B.Z. dat georganiseerd sadistisch ritueel seksueel misbruik van kinderen niet bestaat zou in het licht van het bestaan van beeldmateriaal moeten worden heroverwogen; tevens lijkt het vertrouwen in hun deskundigheid op juist dit terrein misplaatst.

⁴⁵ Het internet ‘crawlen’ bijvoorbeeld voor gewaden en kruisen.

Ondanks de heftige conclusie:

dat georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen bestaat en gepaard gaat met sadistische en wrede handelingen, zoals mishandeling, vastgebonden en verkracht worden, wurgs seks, drogeren, het toegediend krijgen van elektroshocks, langdurig onder water gehouden worden en het moeten mishandelen van andere kinderen (p. 25), waarbij ook blijkt dat hun gruwelijke ervaringen met geweld en seksueel misbruik vaak begonnen te zijn op jonge leeftijd, in familieverband te zijn ondergaan en een langere periode te hebben geduurd (Zie § 2.8)

komt het rapport niet tot leven. Een duidelijk beeld van het fenomeen ontstaat niet. Met de beschrijving in Hoofdstuk 3 en in een aantal kaderteksten is gepoogd deze lacune te dichten en meer inzicht te geven in het fenomeen, ook met het doel het gevoel van urgentie te creëren en daarmee de aanbevelingen van de Stichting te substantiëren.

De aanbevelingen van de Commissie sluiten op geen enkele wijze aan bij de bestrijding van het geconstateerde bestaan van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen, noch op het gebied van de mogelijke opsporing, noch op het instellen van een meldpunt. De Stichting Misbruikt! heeft in samenspraak met de andere betrokken organisaties uitgebreide aanbevelingen gedaan aan de Commissie, welke helaas niet, dan wel onjuist zijn overgenomen (§§4.2 en 4.3). De Stichting beveelt kortgezegd bij de aanpak van georganiseerd sadistisch (ritueel) seksueel misbruik de georganiseerdheid van de daders als leidraad bij de opsporing te nemen en, net zoals bij de aanpak van mensenhandel, deze vorm van criminaliteit te zien als 'haaldelict' in plaats van een 'brengdelict'. Bij die aanpak is geen plek meer voor de L.E.B.Z.. Dat betekent ook proactief digitaal onderzoek. Ten aanzien van het in te stellen Meldpunt beveelt de Stichting aan dit Meldpunt specifiek voor deze groep slachtoffers in te richten en daar ook de ervaringen opgedaan in Duitsland bij in aanmerking te nemen. Ten aanzien van een Kenniscentrum: er bestaat reeds een kenniscentrum (KTGG) dat al twee decennia onderzoek doet en vertrouwen geniet van hulpverleners en overlevers, dat nauw samenwerkt met Stichting Misbruikt, Stichting Spotlight en Stichting Lisa Tegen Georganiseerd Kindermisbruik. Het bestaande Kenniscentrum KTGG moet worden meegenomen in het nieuwe en nauw samen blijven werken met het nieuwe Meldpunt.

De Stichting verzoekt de Tweede Kamer en de minister van Justitie en Veiligheid met klem nader onderzoek te gelasten naar het bestaan van georganiseerd sadistisch ritueel seksueel misbruik van kinderen en daarbij de aanbevelingen van de Stichting mee te nemen.

De Stichting verzoekt de Tweede Kamer en de minister van Justitie en Veiligheid ook de aanbevelingen van de belangenorganisaties voor de aanpak van de geconstateerde gruwelijke misstand te operationaliseren door het instellen van een TaskForce en de monitoring te beleggen bij de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel geweld tegen Kinderen.

Bijlagen

B1 Een brief van Stichting Misbruikt aan de leden van de Commissie Justitie en Veiligheid over het plan van aanpak van de Commissie Hendriks dd 15 september 2021

Aan de leden van de Commissie Justitie en Veiligheid
ten behoeve van hun vergadering van 16 september 2021

Datum: 15 september 2021

Betreft: het Plan van Aanpak van de Commissie Hendriks inzake het onderzoek naar het fenomeen van georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen.

Geachte leden van de Commissie,

U bespreekt morgen bovengenoemd Plan van Aanpak zoals dat op 22 juli van dit jaar aan de minister van Justitie en Veiligheid is voorgelegd. Graag geef ik u, zowel ten aanzien van de onderzoeksopzet als ten aanzien van de samenstelling van de commissie, enige punten in overweging.

Het onderzoek zoals door de minister aan de Commissie Hendriks is opgedragen heeft een nauwer bereik dan de motie, welke hiertoe de aanleiding was, beoogde. Uw collega's Van den Berge, Van Nispen en Kuijken wensten een onderzoek naar de aard en omvang van georganiseerd sadistisch misbruik van kinderen. Er is een zinsnede in dit onderzoeksvoorstel, die verbazing wekt. Er wordt aangegeven dat 'de houding van diverse betrokkenen ten opzichte van georganiseerd sadistisch misbruik blijkt zeer verschillend: variërend van personen die niet geloven in misbruik met rituele aspecten tot personen die rotsvast geloven in hetgeen slachtoffers melden'. Deze zinsnede is kwetsend voor slachtoffers en buitendien niet relevant. Het gaat om onderzoek. Reeds in 2014 heb ik in mijn rapport 'Op Goede Grond' benadrukt dat alleen onderzoek en een onbevooroordeelde blik van de politie bij een dergelijk onderzoek uitsluitsel kan geven over wat er gebeurd is.

Ook heb ik reeds in meerdere rapporten aangegeven dat een onderzoek naar seksueel misbruik ook altijd een digitaal aspect dient te hebben. Niet alleen als een vermoeden bestaat van het opnemen van het misbruik maar in alle gevallen. Daders laten digitale sporen na. Bij het lezen van dit onderzoeksvoorstel valt op dat er geen aandacht is voor de digitale component. Ik heb hierover contact gehad met professor Hendriks, die meteen open stond voor de suggestie om bijvoorbeeld contact op te nemen met het Team Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK). Ik heb in 2017 de resultaten gepubliceerd van een onderzoek naar slachtoffers van kinderpornografie, dat ik samen met onder andere de Canadian Centre for Child Protection heb verricht (<https://www.nationaalrapporteur.nl/publicaties/publicaties/2017/09/26/canadian-centre-for-child-protection-survivors-survey>). De resultaten waren schokkend. Ik noem hier twee uitkomsten die mijns inziens relevant zijn voor de onderhavige onderzoeksopdracht:

56% geeft aan dat het misbruik begon voor het vierde levensjaar en 58% gaf aan dat het om meer dan één dader ging.

Ik zou uw commissie willen suggereren het Plan van Aanpak te doen uitbreiden met de volgende punten:

- Interviews met medewerkers van het TBKK.
- Interviews met medewerkers van het Meldpunt Kinderporno.
- Een Artificial Intelligence onderzoek bij ofwel het TBKK, ofwel het Meldpunt of beide.
- Een vierde lid aan de commissie toe te voegen met uitstekende kennis van mogelijkheden tot digitaal onderzoek en seksueel misbruik.

Vragen aan de medewerkers kunnen gaan over het soort afbeeldingen dat zij in hun werk hebben gezien, waarbij specifieke objecten of omstandigheden die veel voorkomen in de verklaringen van de

Vervolg B1

slachtoffers, kunnen worden genoemd. Bij een AI-onderzoek kan aan het systeem geleerd worden te zoeken naar specifieke objecten of omstandigheden.

Het zou een gemiste kans zijn, indien dit onderzoek zich zou beperken tot analoog onderzoek. Dan is de kans groot dat we nooit uit de sfeer van het 'geloven' of 'niet geloven' komen. De slachtoffers verdienen meer.

Kopie dezes zend ik aan professor Hendriks en aan de minister van Justitie en Veiligheid.

Hoogachtend,

Corinne Dettmeijer-Vermeulen

Voorzitter van de Raad van Toezicht van de Stichting Misbruikt
Voorheen Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen
Lid van het VN-Vrouwenrechten Comité

**B2 Een brief dd. 10 januari 2022 van Stichting Misbruikt! aan de
Commissie in reactie op de procesrapportage dd. 13 december 2021**

Aan: De Minister van Justitie en Veiligheid mw. drs. Dilan Yesilgöz
Ministerie van Justitie en Veiligheid & de leden van de Tweede Kamer

Datum: 10 januari 2022

Onderwerp: Reactie van Stichting Misbruikt! op de Procesrapportage van 13-12-2021 door
de tijdelijk ingestelde commissie (Commissie Hendriks) in zake het onderzoek
naar georganiseerd sadistisch kindermisbruik in Nederland

Geachte Minister Yesilgöz,

Met belangstelling heeft de Stichting Misbruikt! kennisgenomen van de procesrapportage
van de Commissie Hendriks.

De Stichting heeft een aantal opmerkingen.

Allereerst ten aanzien van de motie:

Voorgesteld tijdens het Wetgevingsoverleg van 5 oktober 2020 De Kamer,

- *Gehoord de beraadslaging, constaterende dat de commissie-Hulsenbek in de jaren negentig onderzoek deed naar ritueel misbruik en dat dit ondertussen ruim 25 jaar geleden is;*
- *Overwegende dat er mensen zijn die naar eigen zeggen overlevende zijn van ritueel seksueel misbruik en dat deze mensen zich niet serieus genomen voelen door de overheid, politie en justitie;*
- *Constaterende dat sadistische kinderporno bestaat en herhaaldelijk is aangetroffen bij pedoseksuelen;*
- *Constaterende dat in Duitsland in opdracht van de Nationaal Commissaris tegen Kindermisbruik onafhankelijk onderzoek gedaan wordt naar ritueel seksueel kindermisbruik;*

*verzoekt de regering, een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar:
de aard en omvang van georganiseerd sadistisch misbruik van kinderen: en daarbij
ervaringen van overlevenden van ritueel misbruik en hun therapeuten te betrekken zodat de
uitkomsten betrokken kunnen worden bij een effectieve opsporing van deze netwerken, en
gaat over tot de orde van de dag.*

Vervolg B2

Naar de mening van de Stichting is de kern van deze motie het onderzoek naar aard en omvang van georganiseerd sadistisch misbruik van kinderen. Het komt de Stichting voor dat de Cie, in tegenstelling tot deze opdracht, voornamelijk de nadruk legt op de ervaringen van overlevenden en hun therapeuten. De Stichting heeft begrip voor het feit dat het onderzoek lastig is. De Stichting merkt op dat het onderzoek met name kwalitatief van aard is. Naast wetenschappelijke bevindingen, zoals literatuuronderzoek en uitkomsten van onderzoek verricht in andere landen (de Stichting mist verwijzingen naar de onderzoeken in Australië en Duitsland) wordt met name aandacht besteed aan

- Ervaringen van overlevenden;
- Ervaringen van therapeuten en
- Meningen;

Er wordt ook aandacht besteed aan een kleine hoeveelheid rechterlijke uitspraken, welke wellicht wat meer feitelijk van aard zijn. De Stichting beveelt de Commissie aan ook te kijken naar de enorme hoeveelheid politie processen verbaal. Ook als niet tot nader onderzoek of vervolging wordt overgegaan, worden verslagen van gesprekken/aangiften opgemaakt en bewaard in de daarvoor bedoelde politiesystemen. Deze zouden op trefwoorden onderzocht kunnen worden.

De Stichting heeft gezien dat er gesprekken zijn gevoerd met rechercheurs met de vraag of zij beeldmateriaal van dit type misbruik zijn tegengekomen. Met de Commissie is de Stichting van mening dat hele ervaren rechercheurs van de afdeling DLR/TBKK van de politie een hele belangrijke bron zijn.

De Stichting meent echter dat kwalitatief onderzoek zoals gesprekken voeren in deze niet voldoet. Er is een gigantische database met kinderpornografisch (KP) materiaal. Dat materiaal beeldt alle vormen van historisch en recent kindermisbruik af. Als deze vorm heeft plaatsgevonden, dan is de hypothese dat er mogelijk ooit afbeeldingen van zijn gemaakt. Om deze enorme dataset te bevragen is het toepassen van geavanceerde kwantitatieve methoden en technieken (lees: datascience) noodzakelijk. De Stichting wijst hierbij ook naar het onderzoek van Van der Bruggen en Blokland¹, die vier fora op het Darkweb hebben onderzocht, om enig inzicht te krijgen in het bestaan en functioneren van dergelijke netwerken en de wijze waarop op seksueel kindermisbruik wordt aangemoedigd en besproken.

Het internet is debet aan een eindeloze verspreiding van beeldmateriaal. Maar juist de digitale verspreiding geeft kansen om bewijzen te vinden, die anders nooit gevonden konden worden. Het is de grootste kans om waarheden te achterhalen. En de techniek is inmiddels zover ontwikkeld dat het ook kan. Als georganiseerd satanisch misbruik wordt gevonden, dan bestaat het. En als het elders bestaat, bestaat het ook in Nederland. Slachtoffers worden niet geloofd zodra de woorden 'georganiseerd' 'satanisch' of 'ritueel' vallen. Vroeger werden slachtoffers niet geloofd zodra een pastoor of directeur van jeugdinstituten werden

¹ Van der Bruggen, M. en Blokland, A., A Crime Script Analysis of Child Sexual Exploitation Material Fora on the Darkweb; zie ook de op dit artikel gebaseerde factsheet, Netwerken van Seksueel Kindermisbruik op het Darkweb, uitgebracht door N.S.C.R., de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen en de Universiteit Leiden.

Vervolg B2

genoemd. En als er niet wordt 'geloofd', blijft onderzoek achterwege. Dat was in het verleden zo en dat is nu ook zo.

Het Team High Tech Crime heeft indertijd onderzoek gedaan naar de contacten van Robert M. (de zaak van het Hofnarretje) en heeft via onderzoek op het DarkWeb ruim honderd daders, deels behorend tot het netwerk van Robert M., opgespoord. Niet alleen via beeldmateriaal, maar ook via email verkeer tussen de leden van het netwerk. De afdelingen TBKK, THTC en DIGIT van de politie zijn hier van belang, maar deze hebben allemaal alleen een rol binnen de opsporing. Opsporingsbevoegdheden zijn nodig om de gesloten KP-omgevingen binnen te komen.

Het lijkt paradoxaal dat de opdracht van de Kamer is om de uitkomsten van dit onderzoek te betrekken bij een effectieve opsporing van de netwerken, terwijl in feite binnen de opsporing meer, en meer toegankelijke, mogelijkheden liggen om het bestaan en vervolgens het opsporen van netwerken mogelijk te maken, zulks terwijl er zaken c.q. aangiften voorhanden zijn die een opsporingsonderzoek zouden rechtvaardigen.

Echter bij gebrek aan een opsporingssituatie moeten datawetenschappelijke methoden en technieken worden toegepast op de bestaande KP-database op de wijze als hierboven omschreven. De Stichting is van mening dat een dergelijk onderzoek de kern van het onderhavige onderzoek zou moeten vormen. In de thans beschreven onderzoeksmethoden ligt het risico dat 'gelooven' of 'niet geloven' een te belangrijke factor zou kunnen worden, terwijl er mogelijkheden voorhanden zijn om meer zekerheden binnen de uitkomsten van dit onderzoek in te bouwen.

Hoogachtend,

Miranda Freriks,
Directeur

Corinne Dettmeijer-Vermeulen,
Voorzitter Raad van Toezicht

B3 Een mail dd. 7 juli 2022 van Stichting Misbruikt! aan de Commissie inhoudende het verslag van het gesprek van 7 juni 2022

Van: Stichting Misbruikt

Verzonden: Thursday, July 7, 2022 10:56:14 PM

Aan: t.mooren@ciehendriks.nl <t.mooren@ciehendriks.nl>; m.slotboom@ciehendriks.nl <m.slotboom@ciehendriks.nl>; j.hendriks@ciehendriks.nl <j.hendriks@ciehendriks.nl>; info@commissiehendriks.nl <info@commissiehendriks.nl>

CC: corinnedettmeijer@xs4all.nl <corinnedettmeijer@xs4all.nl>

Onderwerp: Punten gesprek Cie Hendriks Stichting Misbruikt! 7 juni 2022

Beste Jan, Trudy en Anne-Marie,

Hierbij het lijstje punten die we hebben besproken tijdens onze afspraak van 7 juni j.l.

Met vriendelijke groet,
Miranda Freriks

7 juni, Den Haag gesprek:

CIE Hendriks: Jan Hendriks en secretariaat Danielle Lako

Stichting Misbruikt!: Corinne Dettmeijer en Miranda Freriks

- Trudy en Anne- Marie waren niet bij de afspraak aanwezig, Jan legde uit: de CIE heeft de afspraken verdeeld: Trudy en Anne-Marie spreken de slachtoffers en Jan spreekt de organisaties samen met het secretariaat, Danielle Lako.
- Corinne heeft verteld over zaak Lisa: Moeder van Lisa is ongeveer 8 jaar geleden bij haar geweest toen zij nog Nationaal Rapporteur was. Zij kon haar toen niet helpen gezien ze geen individuele zaken deed. Dat zij, nu ze de voorzitter van de RvT van Misbruikt! is, opnieuw werd benaderd door de Moeder van Lisa en zij vervolgens het dossier heeft gelezen. Corinne kwam daarin veel punten tegen die ze 'gek' vond. Hendriks heeft twee LEBZ dossiers gelezen en kwam tot de conclusie dat het 'nog niet zo slecht' was met de rapporten van het LEBZ. Er heeft geen jurist met de CIE meegekeken.
- Jan Hendriks heeft gevraagd of Corinne tips had om de politie en andere organisaties beter te laten samenwerken, Dat vonden wij moeilijk, of wij tips hadden voor een betere opsporing? Hierop heeft Corinne gevraagd of er al meer onderzocht is op het digitale stuk en of wij een Meldpunt zouden kunnen Coördineren. Laatste antwoord is ja, dat zouden wij kunnen, ook het kenniscentrum zou graag willen dat wij deze rol op ons nemen.
- m.b.t. het digitale opsporen: Jan Hendriks vertelde dat hij contact heeft gehad met en dat zij hebben gezegd dat ze niet kunnen garanderen dat ze foto's op het darkweb daadwerkelijk zullen vinden, een onderzoek daar kost 50k en dat vond de CIE te duur.

Vervolg B3

- Jan Henriks heeft contact gehad met het OM over de zaak van Lisa, Er is heel veel over te zeggen, maar hij schrijft er niets over op. De zaak over Lisa wordt ip niet benoemd in het rapport.
- Stichting Misbruikt! heeft uitgelegd waarom Spotlight uit de stichting is gegaan en zelf verder ging. Er is nog steeds een goede samenwerking, Stichting Misbruikt! doet meer beleidsmatige zaken en strategisch, Spotlight is een echte lotgenoten organisatie waarin het individuele slachtoffer centraal staat.
- Jan Hendriks heeft gevraagd of Stichting Misbruikt! een plan wil schrijven voor een meldpunt.
- Jan Hendriks gaat ook praten met het CSG of zij een rol voor zichzelf zien weggelegd.
- Jan Hendriks wilde weten waarom het CSG volgens ons geen juiste partner zou zijn voor een Meldpunt. Wij hebben uitgelegd dat het CSG niet is ingericht voor deze slachtoffers, überhaupt niet om hulp te verlenen, dat ze deze problematiek in eerste instantie niet geloven, dat het ook niet de taak van het CSG is want ze verwijzen de slachtoffers bij verdenking van trauma. Er werken daarnaast veel casemanagers die moeten allemaal opgeleid worden, dat duurt jaren. Ook hebben we uitgelegd dat het CSG een paraplu zal zijn en slachtofferorganisaties willen niet ergens “onder”, daarmee verliezen ze hun identiteit en dat willen ze niet opgeven. Het is een precair thema, macht en identiteit dat terug komt in de samenwerking. CSG werkt veel samen met de politie wat voor slachtoffers van georganiseerd misbruik te onveilig is.
- NB Ervaringsdeskundigen moet je werven, scholen, coördineren, evalueren, begeleiden, De raad van toezicht van het CSG heeft aan Misbruikt! aangegeven dit niet als hun taak te zien, het zou afleiden af van hun corebusiness.
- Corinne heeft als tip gegeven dat de slachtoffers niet door Zeden gezien zouden moeten worden maar moeten vallen onder **Mensenhandel**
- Miranda: Er moet meer onderzoek komen
- Miranda: Therapeuten moeten beter opgeleid worden
- Meldpunt moet gecoördineerd worden in twee onderdelen:
 - 1: voor de slachtoffers die uit de netwerken willen, aangifte willen doen en waar de opsporing in een beter kader moet worden gezet.
 - 2: voor de slachtoffers die al langer uit de netwerken zijn en hulp nodig hebben hun leven op te bouwen.
- Jan Hendriks gaat in het rapport schrijven dat georganiseerd misbruik bestaat. Tevens komt er een stuk in over het sadistische aspect: wat is sadistisch en wat valt daar wel en niet onder? Dat zal een soort verhandeling worden over sadisme. Het hele rituele aspect zal niet worden beschreven, daar is niet genoeg zicht op, het is niet bewezen op digitale beelden en dus kan en zal Jan Hendriks daar niet over schrijven.

B4 Een mail dd. 8 juli 2022 met een reactie van de Commissie op het gespreksverslag van Stichting Misbruikt!

Van: Jan Hendriks <J.Hendriks@ciehendriks.nl>

Verzonden: vrijdag, juli 8, 2022 5:37 PM

Aan: Stichting Misbruikt <info@stichtingmisbruikt.nl>; Trudy Mooren <T.Mooren@ciehendriks.nl>; m.slotboom@ciehendriks.nl<m.slotboom@ciehendriks.nl>; info@commissiehendriks.nl <info@commissiehendriks.nl>

CC: corinnedettmeijer@xs4all.nl <corinnedettmeijer@xs4all.nl>

Onderwerp: RE: Punten gesprek Cie Hendriks Stichting Misbruikt! 7 juni 2022

Beste Miranda en Corinne,

Hartelijk dank voor dit verslag. Wij hebben een aantal zaken verduidelijkt en aangepast n.a.v. onze aantekeningen (zie bijlage).

Vriendelijke groet,

Jan Hendriks

Vervolg B4

7 juni, Den Haag gesprek:

CIE Hendriks: Jan Hendriks en secretaris Danielle Lako

Stichting Misbruikt!: Corinne Dettmeijer en Miranda Freriks

- Trudy en Anne-Marie waren niet bij de afspraak aanwezig, Jan legde uit: de CIE heeft de afspraken verdeeld: op verzoek van de slachtofferorganisaties spreken alleen Trudy en Anne-Marie spreken de slachtoffers. Jan, het secretariaat; de senior medewerker, maar ook Trudy en Anne-Marie voeren de overige gesprekken.
- Corinne heeft verteld over zaak Lisa: Moeder van Lisa is ongeveer 8 jaar geleden bij haar geweest toen zij nog Nationaal Rapporteur was. Zij kon haar toen niet helpen gezien ze geen individuele zaken deed. Dat zij, nu ze de voorzitter van de RvT van Misbruikt! is, opnieuw werd benaderd door de Moeder van Lisa en zij vervolgens het dossier heeft gelezen. Corinne kwam daarin veel punten tegen die ze 'gek' vond. Jan Hendriks heeft samen met Anne-Marie vier LEBZ dossiers gelezen en kwam tot de conclusie de rapporten van het LEBZ geen duidelijke tekorten vertoonden. Er heeft geen jurist met de CIE meegekeken.
- Jan heeft gevraagd of Corinne tips had om de politie en andere organisaties beter te laten samenwerken, Dat vonden wij moeilijk, of wij tips hadden voor een betere opsporing? Hierop heeft Corinne gevraagd of er al meer onderzocht is op het digitale stuk en of wij een Meldpunt zouden kunnen Coördineren. Laatste antwoord is ja, dat zouden wij kunnen, ook het kenniscentrum zou graag willen dat wij deze rol op ons nemen.
- m.b.t. het digitale opsporen: Jan vertelde dat hij contact heeft gehad met, en dat zij hebben gezegd dat ze niet kunnen garanderen dat ze foto's op het darkweb daadwerkelijk zullen vinden (blijkbaar zijn zij die nooit eerder tegengekomen). Een kostbaar onderzoek vond de CIE niet geïndiceerd gezien de beperkte verwachtingen ervan (mede in het licht van de informatie uit andere informatiebronnen).
- De Cie heeft contact gehad met het OM over de zaak van Lisa. De zaak is heel controversieel en wordt niet apart besproken het rapport. De CIE doet niet aan waarheidsvinding en de discussie over de zaak Lisa leidt af van het grotere belang dat de Cie nastreeft
- Stichting Misbruikt! heeft uitgelegd waarom Spotlight uit de stichting is gegaan en zelf verder ging. Er is nog steeds een goede samenwerking, Stichting Misbruikt! doet meer beleidsmatige zaken en strategisch, Spotlight is een echte lotgenoten organisatie waarin het individuele slachtoffer centraal staat.
- Jan heeft gevraagd of Stichting Misbruikt! een plan wil schrijven voor een eventuele spilfunctie van Stichting Misbruikt!
- De Cie gaat ook praten met het CSG of zij een rol voor zichzelf zien weggelegd.
- Jan wilde weten waarom het CSG volgens ons geen juiste partner zou zijn voor een Meldpunt. Wij hebben uitgelegd dat het CSG niet is ingericht voor deze slachtoffers, überhaupt niet om hulp te verlenen, dat ze deze problematiek in eerste instantie niet geloven, dat het ook niet de taak van het CSG is want ze verwijzen de slachtoffers bij verdenking van trauma. Er werken daarnaast veel casemanagers die moeten allemaal opgeleid worden, dat duurt jaren. Ook hebben we uitgelegd dat het CSG een paraplu zal zijn en slachtofferorganisaties willen niet ergens "onder", daarmee verliezen ze hun identiteit en dat willen ze niet opgeven. Het is een precair thema, macht en

B5 Een brief dd. 29 augustus 2022 van Stichting Misbruikt! aan de Commissie over het gesprek van 7 juni 2022

Datum: 29 augustus 2022

Aan: de voorzitter van de Commissie Hendriks
Betreft: Gesprek voorzitter van de Commissie Hendriks en Stichting Misbruikt!
d.d. 7 juni 2022

Geachte heer Hendriks, Beste Jan,

Dank voor uw vooraankondiging voor de mogelijkheid de reactie van de Stichting Misbruikt! te geven op uw rapport. Wij zullen van die gelegenheid zeker gebruik maken. Niettemin voelen wij de behoefte om reeds nu op een aantal aspecten, die in ons gesprek met u op 7 juni jongst leden aan de orde kwamen, terug te komen.

Wij bespraken het feit dat zaken die betrekking hebben op seksueel misbruik, gepleegd in georganiseerd verband, worden behandeld bij de afdeling zeden van de politie, en gelet op de bijzondere aard, vervolgens ter advisering worden voorgelegd aan het L.E.B.Z.. Daarbij kwam aan de orde de vraag of dat wel de juiste route was. Wij bespraken of de georganiseerdheid van het misbruik niet veeleer de route zou moeten bepalen. Dit soort misbruik is van een totaal andere orde dan bijvoorbeeld jarenlang misbruik door een oom of vader en vereist een andere aanpak en wellicht ook andere vaardigheden van de politie om een dergelijk onderzoek tot een succesvol einde te brengen. Zoals uit de gesprekken die vele slachtoffers met uw commissieleden hebben gevoerd (de directeur van de Stichting heeft meerdere slachtoffers bij dit gesprek begeleid), is sprake van meerdere daders die in gezamenlijkheid kinderen ernstig mishandelen, (zwaar) lichamelijk letsel toebrengen, kinderen doden, verkrachten en anderszins seksueel misbruiken, bedreigen met zware mishandeling of verkrachting, verhandelen, afbeeldingen van het misbruik maken en ook deze verhandelen; kortom een veelheid aan criminele activiteiten die in een georganiseerd verband worden gepleegd. Niet voor niets is artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht opgenomen in de titel betreffende de misdrijven gericht tegen de openbare orde en wordt het beschermd belang beschreven als de bescherming van de samenleving tegen het gevaar dat uitgaat van criminele organisaties. Ook is een aantal van de bovengenoemde strafbare feiten, zoals mensenhandel in artikel 273f sr, ondergebracht in de titel van misdrijven tegen de persoonlijke vrijheid. Ook gaat het om misdrijven gericht tegen het leven. De zeden titel bestrijkt slechts een onderdeel van de door deze organisaties gepleegde delicten en het is dan ook niet logisch en zeker niet voldoende om de aanpak uitsluitend te beleggen bij 'zeden'. Dat geldt in feite voor de aanpak in de hele keten, van opsporing en vervolging tot hulpverlening. De aanpak van dergelijk ernstig georganiseerde criminaliteit overstijgt in ieder geval de mogelijkheden van de zedenpolitie en rechtvaardigt allerminst het vragen van advies aan het L.E.B.Z. daar de expertise van dit bureau niet is gericht op de aanpak van georganiseerde, (ondermijnende) criminaliteit.

Een ander punt dat aan de orde kwam was de zaak 'Lisa' die mede aanleiding was voor de motie van 25 maart 2021 met het verzoek om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren

Vervolg B5

naar de aard en omvang van georganiseerd sadistisch misbruik van kinderen; welke tot de instelling van uw commissie heeft geleid. Wij hebben aan de orde gesteld dat in die zaak vele harde aanwijzingen waren die ten onrechte nooit zijn onderzocht. Uw reactie was toen dat die zaak al zo oud is en al zo vaak bekeken dat uw commissie hieraan niet veel aandacht zou besteden en ook niet het L.E.B.Z.-rapport in die zaak had bekeken of zou bekijken. Wij hebben nogmaals de noodzaak benadrukt om dat wel te doen en aangegeven de zaak juridisch te hebben uitgespit en wel degelijk meerdere aanwijzingen te hebben gevonden die nader onderzoek hadden gerechtvaardigd. Op uw argument dat de zaak al zo oud is en al zo vaak bekeken, zouden wij graag nog enkele opmerkingen maken. Zoals uit de gesprekken met de slachtoffers is gebleken, is voor veel slachtoffers het al geruime tijd geleden dat zij in die situatie zaten en is in feite Lisa vrijwel het jongste slachtoffer dat met de commissie heeft gesproken. Daarnaast, iedere vorm van criminaliteit is al tientallen jaren, zo niet nog veel langer, gaande en duurt voort tot op de dag van vandaag. Iedere concrete mogelijkheid die zou kunnen leiden tot het stoppen hiervan zou zonder meer tot onderzoek moeten leiden.

Ook bespraken wij met u de inrichting van een meldpunt voor slachtoffers van deze vorm van georganiseerd seksueel misbruik. U preludeerde op een onderbrenging van dit meldpunt bij het Centrum voor Seksueel Geweld (CSG). Dit bevreedt ons ten zeerste. Vanuit de leiding van het CSG wordt het – meermalen publiekelijk uitgedragen - standpunt van het L.E.B.Z. in deze, te weten dat er in Nederland geen sprake is van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen, gedeeld. Die opvatting staat op gespannen voet met het inrichten van een voor slachtoffers van dit soort geweld betrouwbaar meldpunt. Onze Stichting fungeert in wezen al als een soort meldpunt: Het merendeel van de door uw commissie gehoorde slachtoffers had zich tot ons gewend met het verzoek hen te begeleiden bij het horen door uw commissie. Het vertrouwen van deze slachtoffers in de Stichting is groot en u zult met ons eens zijn dat juist dat vertrouwen cruciaal is. Het lijkt dus onlogisch om een meldpunt op te tuigen bij een organisatie die geen enkel vertrouwen van de slachtoffers geniet en geen kennis heeft van deze specifieke vorm van georganiseerd seksueel misbruik, terwijl de Stichting zowel de kennis in huis heeft als aantoonbaar het vertrouwen geniet. Zoals hierboven al aangegeven is seksueel geweld slechts een onderdeel van al het geweld dat deze slachtoffers ondergaan.

U vroeg ons ook om aan te geven hoe het meldpunt voor deze groep slachtoffers eruit zou moeten zien. Een blauwdruk daarvoor circuleert nu bij een groep betrokkenen en zal op korte termijn aan uw commissie worden toegezonden. Sleutelwoorden zijn daarbij in ieder geval kennis en vertrouwen.

In dat laatste kader vragen wij graag nog uw aandacht voor het volgende. De slachtoffers die door uw commissie zijn gehoord hebben een verslag van dat gesprek toegezonden gekregen. Meerderen van hen hebben bij ons aangegeven zich niet in het verslag te herkennen en zijn zelfs zeer ontdaan geraakt over de verslaglegging. Dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn. Deze slachtoffers hebben de moed gehad hun verhaal te doen en waren positief over het gesprek zelf. Het zou jammer zijn indien het goede werk van uw commissie in deze tenietgedaan zou worden door de wijze van verslaglegging van een overigens als positief ervaren gesprek.

Vervolg B5

Wij hopen dat u bovenstaande punten bij uw overwegingen mee zult nemen en zien uw rapport met grote aandacht en belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Corinne Dettmeijer-Vermeulen
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Misbruikt!

Miranda Freriks
Directeur-bestuurder Stichting Misbruikt!

B6 Een aanbeveling dd. 18 september 2022 van Stichting Misbruikt!, Kenniscentrum TGG, Spotlight en Stichting Lisa Tegen Georganiseerd Kindermisbruik aan de Commissie betreffende opsporing van georganiseerd sadistisch misbruik**Advies betreffende opsporing van georganiseerd sadistisch misbruik (met of zonder geritualiseerde kenmerken), 18 september 2022**

**Stichting Kenniscentrum TGG
Stichting Misbruikt!
Spotlight
Lisa tegen Georganiseerd Kindermisbruik**

Inleiding

Uw commissie heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar deze vorm van misbruik en daarbij vele slachtoffers gehoord. Een aantal kenmerken van het geweld dat deze slachtoffers hebben ondervonden, de problemen die er zijn bij het doen van aangifte en het gebrekkige opsporingsonderzoek alsmede het gevaar voor hun veiligheid zijn daarbij aan de orde geweest. Ook de rol van het L.E.B.Z. is door veel slachtoffers als zeer negatief ervaren. Er is in de afgelopen jaren een beperkt aantal aangiften geweest, met sporadisch een min of meer succesvolle vervolging. Immers zelfs als een veroordeling van een enkele verdachte is gevolgd, dan nog is de opsporing en vervolging beperkt gebleven tot een enkele of enkele verdachte(n) en is onderzoek van een netwerk achterwege gebleven. Ook is voor de slachtoffers die de moed hebben opgebracht naar de politie te stappen een leven van grote onveiligheid en vaak onderduiken gevolgd. Net als bij de Maffia is het voor slachtoffers vrijwel onmogelijk aan dit soort netwerken te ontsnappen en een normaal leven te leiden.

Uit de verhalen van de slachtoffers is uw commissie ook duidelijk geworden dat het hier niet gaat om een enkel strafbaar feit maar om een manier van leven die hen wordt opgelegd door het netwerk. Veel slachtoffers blijken ook als volwassene nog onder invloed te staan van het dadernetwerk, niet alleen op directe wijze, maar ook vanuit hun gefragmenteerde zelf, waar persoonlijkheidsdelen aanwezig zijn die nog steeds loyaal zijn aan het netwerk, en ook opdrachten kunnen uitvoeren die verhalen/getuigenissen onwaarachtig maken, desinformatie laten meelopen en contacten saboteren.

Slachtoffers van georganiseerd sadistisch misbruik zijn veelal mensen die vanaf hun vroegste jeugd hebben geleefd in onveilige, beangstigende en gewelddadige omstandigheden, zonder enige werkelijke veiligheid. Frequent is daarbij sprake van indoctrinatie, mind control en bewust creëren van dissociatieve persoonlijkheidsdelen die opdrachten hebben ontvangen om de netwerken te beschermen. Ten gevolge hiervan is het voor velen van hen ten enenmale onmogelijk een consistent en congruent verhaal over wat hun is aangedaan te vertellen. Extra complicerend werkt vervolgens dat sommige van de gedissocieerde persoonlijkheidsdelen de taak hebben verwarde en tegenstrijdige verhalen te vertellen, teneinde ongelooftwaardig over te komen.

Als er sprake is van georganiseerd sadistisch misbruik zal een gang naar de politie vaak pas plaatsvinden jaren nadien, met alle consequenties voor het vinden van strafrechtelijk bewijs. Echter, ook al vindt de aangifte plaats als degene die de aangifte doet reeds volwassen is, dan nog is het zeer goed mogelijk dat zij/hij nog steeds onder invloed van de daders staat.

Bij aangiften en opsporing in mensenhandel zaken is algemeen aanvaard dat slachtoffers vaak ernstig geïndoctrineerd zijn door de mensenhandela(a)r(en), doodsbang gemaakt zijn voor politie en justitie, vaak jaren wachten met hun gang naar de politie en zelfs andere signalen afgeven en tot slot vaak slechts in meerdere fasen hun verhaal kunnen vertellen. Ook het feit dat deze slachtoffers moeite hebben in één keer een coherent verhaal te vertellen is bekend bij de onderzoekers van AVIM (recherche belast met de opsporing van mensenhandel zaken). Een verhaal als: 'ik ben jarenlang opgesloten en werd verkocht voor

Vervolg B6

seks. Het huis had een groene deur, er stonden bomen voor de deur en er was een benzinestation op de hoek' kan en moet leiden tot onderzoek. En dat gebeurt ook, juist ook omdat het uitgangspunt bij de opsporing van dergelijke criminaliteit is, het respect voor een slachtoffer dat zich durft te melden en de wens om deze vreselijke vorm van criminaliteit serieus aan te pakken en niet, zoals bij Zeden, de allesoverheersende zorg dat de verklaring niet waar zou zijn, welke er zelfs toe kan leiden dat geen adequaat onderzoek wordt gedaan. Dit laatste is een teken van ernstig disrespect voor deze groep slachtoffers.

Slachtoffers van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik zien politie en justitie niet als toevluchtsoord maar als bron van onveiligheid. Dat is een ernstige constatering in een land als Nederland. Helaas zeggen slachtoffers dat de enkele keer dat een slachtoffer wel vertrouwen heeft getoond in de politie, dat vertrouwen is beschaamd. Ook die constatering is uiterst navrant. In Duitsland is inmiddels door de overheid erkend dat het bestaan van georganiseerd satanisch (ritueel) seksueel misbruik reëel is en zijn er allerlei maatregelen genomen om dit aan te pakken. Wij hebben begrepen dat uw commissie ook in Duitsland te rade is gegaan en wij gaan ervan uit dat u in uw advisering de resultaten van dat bezoek zult opnemen. Belangrijk in de Duitse aanpak is de 'Betroffenenrat', een adviesorgaan met o.a. ervaringsdeskundigen. Met klem verzoeken wij u ook voor Nederland een dergelijke Raad te adviseren.

De zaak Lisa

Er is in feite maar één zaak van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik waar de handelingen van politie en justitie zo uitvoerig zijn gedocumenteerd als de zaak Lisa. Achter die woorden gaat een wereld van geweld, trauma en verdriet voor het hele gezin waarvan Lisa deel uitmaakt, schuil. De zaken die daar misgingen zouden een leidraad moeten vormen voor hoe bejegening, opsporing en vervolging en hulpverlening wel moeten plaatsvinden.

- Digitaal onderzoek heeft niet plaats gevonden. Computers die waren ingeleverd bij de politie zijn slechts 'bekeken' en niet onderzocht, ondanks het feit dat bij de aangifte het maken van afbeeldingen was aangegeven. Vervolgens zijn die computers gegeven aan degene die door Lisa als verdachte werd aangewezen.
- Deze persoon, noch de later door Lisa genoemde deelnemers van de groep die, zoals zij zei, haar hadden misbruikt, zijn ooit als verdachte gehoord; Doorzoeking van de woning (en) heeft niet plaatsgevonden. Gegevensdragers zijn niet in beslaggenomen.
- Het staat vast dat Lisa als jong meisje een kind heeft gebaard. Hiervoor is bewijs voorhanden. Niettemin heeft dit gegeven nooit geleid tot onderzoek. Waar is die baby? Is de baby, zoals Lisa zegt, verkracht en vermoord? Natuurlijk is de gedachte dat een 'keurige' man dit doet vrijwel onbevattelijk maar het bewijs van het baren, had tot onderzoek moeten leiden en had gezien moeten worden als een ondersteuning van haar verklaring. In haar zaak is haar verklaring zondermeer als verzonnen afgedaan. Dat kan niet met zulke feiten.
- Er waren aanwijzingen dat met de verkoop van afbeeldingen van seksueel misbruik van kinderen geld werd verdiend. Hiernaar is geen onderzoek gedaan. Financieel onderzoek had hier zeker in de rede gelegen.
- Verklaringen van getuigen, die lid waren van het gezin van Lisa, werden afgedaan als 'uit één bron'.
- Technisch onderzoek naar bijvoorbeeld de plaatsen die door Lisa als plaats delict waren aangewezen, dan wel naar de plaats waarvan zij aangaf dat het lijkje van haar baby was begraven, hebben pas na verloop van geruime tijd plaatsgevonden, waardoor sporen konden worden verwijderd.

Vervolg B6

- De rol van het L.E.B.Z. was onprofessioneel en vooringenomen¹. Zo is het medisch onderzoek ten aanzien van het baren van het kind door Lisa niet afgewacht. Het is algemeen bekend dat het L.E.B.Z. het bestaan van dit soort netwerken niet gelooft. Ook stelde het L.E.B.Z. dat de verklaring van Lisa op meerdere momenten verteld en aangevuld was en daardoor ongeloofwaardig, aangezien hun professionele overtuiging was dat een verklaring als deze in één keer moet worden afgelegd. Deze overtuiging is te zien als mening en niet wetenschappelijk gestoeld. Het verklaren over ruim vijftien jaar martelen, misbruiken, verkrachten door meerdere daders en de aanwezigheid van meerdere slachtoffers is door niemand, zeker niet door een vijftienjarig getraumatiseerd meisje, in een paar uur te doen. De verklaring voor de aangifte van Lisa zocht en vond het L.E.B.Z. in de aanname dat de moeder van Lisa, 'in de steek gelaten' door haar echtgenoot, Lisa hiertoe had aangezet. Wat er ook van zij dat het verhaal van Lisa onverteerbaar is vanwege het gruwelijke karakter, de daarvoor in de plaats gezette verklaring door het L.E.B.Z., dat Lisa door haar moeder zou zijn opgestookt dit gruwelijke verhaal te vertellen, is niet gestoeld op enig gegeven en rechtvaardigt geenszins het achterwege laten of stopzetten van gedegen strafrechtelijk onderzoek.
- Er is geen aandacht geweest voor verklaringen van deskundigen over de diagnostische waarde van verschillende aspecten in de psychisch-medische evaluatie van vermoedens van seksueel misbruik.²
- De beslissing tot niet vervolgen door het openbaar ministerie naar aanleiding van de aangifte van Lisa is, ondanks een verzoek daartoe op grond van artikel 12 Wetboek van Strafvordering (Sv) niet inhoudelijk getoetst. In zijn arrest van 24 november 2015 beslist het Gerechtshof Den Haag dat het verzoek kennelijk ongegrond is, zonder derhalve de partijen te horen.

Criminele organisatie en opsporing

Zoals de Stichting Misbruikt! bij brief van d.d.30-08-2022 reeds aan uw commissie heeft geadviseerd dient opsporing, vervolging en hulpverlening inzake georganiseerd sadistisch seksueel misbruik te worden gezien in het licht van de aanpak van een criminele organisatie. Een criminele organisatie die, zoals slachtoffers aan uw commissie hebben verklaard en uitgelegd, zich bezighoudt met moord en doodslag, mensenhandel, witwassen, verkrachting, het maken en verkopen van kinderpornografie, het martelen en mishandelen, en het bedreigen met misdrijven tegen het leven. De opsporing dient dan ook te verlopen volgens de Vijfde titel van Boek 1 van Sv. Dat betekent bijzondere opsporingsbevoegdheden; de nadruk moet liggen op onderzoek naar het criminele verband. Een crimineel verband doet immers meer dan alleen maar strafbare feiten begaan en bestaat uit meer dan alleen verdachten. Het doel is dan ook het onderzoeken van een complex van personen en feiten, teneinde een tot de georganiseerde criminaliteit behorende groepering in beeld te brengen. Gelet op de verwachte conclusie van uw commissie dat u de aanwezigheid van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik in Nederland aanwezig zult achten, is er alle reden ook de aanpak daarvan in dat kader te zien. Een en ander betekent dat de Aanwijzing Zeden niet van toepassing is op deze vorm van criminaliteit. Uit de kennis die er is over internationale netwerken gericht op het verkopen van kinderpornografie en mensenhandel is duidelijk dat de landsgrenzen niet gerespecteerd worden. Dat beeld is ook door meerdere slachtoffers bevestigd.

Wij adviseren u dan ook om een dergelijke aanpak, passend bij uw conclusie, in uw advies op te nemen. Bij een dergelijke aanpak horen specifieke aandacht voor:

¹ <https://www.uitgeverijparis.nl/nl/reader/210179/1001598099>

² <https://dare.uva.nl/search?identifier=49504a45-e16d-4c4c-a65b-6dcb32e5fd30>; Vrolijk-Bosschaart, Recognizing Child Abuse: An Unrelenting Challenge, Amsterdam, 2018.

Vervolg B6

- Een landelijk gespecialiseerd team
- Digitale opsporing (Team High Tech Crime)
- Financiële opsporing
- Veiligheid van slachtoffers (als aangever en als getuige), conform besluit slachtoffers van strafbare feiten
- Afscherming en beveiliging van dossier
- Internationale samenwerking

Zoals geen uitzondering bij criminele organisaties, wordt door meerdere slachtoffers aangegeven dat hun daders ofwel banden hebben met personen die invloedrijke functies bekleden of wel zelf dergelijke functies bekleden. Wat daarvan zij, de ervaring van slachtoffers is dat zij daarvoor in ieder geval bang zijn gemaakt. Het is dan ook van groot belang dat de dossiers beveiligd zijn en de informatie uit die dossiers geanonimiseerd met leden buiten het team en leidinggevenden wordt besproken. Dit om beïnvloeding dan wel inmenging te voorkomen.

Bovenstaande brengt ook met zich mee dat aan de officier van justitie en de rechter die worden belast met de vervolging cq berechting van deze zaken ook specifieke deskundigheidseisen worden gesteld.

Het moge duidelijk zijn dat voor de L.E.B.Z. of een soortgelijke organisatie in deze geen plaats meer is. Van Nederland mag, gelet op de ratificering van het Verdrag inzake de Rechten van Kind, verwacht worden dat artikel 34 van dat verdrag, de bescherming van de seksuele integriteit van het kind en de bescherming tegen seksueel misbruik, serieus genomen wordt. Een bureau voor bijzondere zedenzaken zou juist die bescherming hoog in het vaandel moeten hebben.

Veiligheid en regie slachtoffers

Op het punt van veiligheid voor slachtoffers moeten bijzondere regels gelden, welke deels ook ontleend zijn aan Boek 1, Titel V Sv. De EU-richtlijn Slachtoffers vormt voor deze rechten de basis en deze zijn ook neergelegd in de Aanwijzing slachtofferrechten van het Openbaar Ministerie.³ Slachtoffers die de moed opbrengen naar de politie te gaan moeten dit veilig kunnen doen. Dat betekent de mogelijkheid van anonimiteit of bescherming als getuige (uiteraard binnen het wettelijk kader). Nu merken slachtoffers dat de politie eerst onderzoek wil doen alvorens veiligheid te garanderen en daarmee nemen zij het gevaar, dat slachtoffers die zich aan het netwerk onttrekken, lopen niet voldoende serieus. Onderzoek wijst uit dat slachtoffers van mensenhandel (met name van zogenoemde loverboys) meermalen terugkeren naar hun daders, uit angst of vermeende loyaliteit. Dit fenomeen is ook te zien bij slachtoffers van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik. Safe houses voor deze slachtoffers moeten deskundig personeel hebben dat toegerust is op de zorg voor deze specifieke groep.

In geval een slachtoffer aangeeft dat een politieambtenaar, dan wel een officier van justitie of een rechter, betrokken bij haar/zijn zaak onderdeel is van of banden heeft met het netwerk waarvan hij of zij slachtoffer is dan moet er een veilige manier zijn om hier een gevolg aan te geven. Ons advies is om hiervoor te kijken hoe dit in Duitsland is geregeld.

Het op te richten Meldpunt⁴ neemt een belangrijke rol in bij het zorgen voor veiligheid van slachtoffers. Het Meldpunt is een professionele organisatie waar slachtoffers op een veilige

³ EU-richtlijn 2012/29/EU; <https://wetten.overheid.nl/BWBR0045831/2021-12-01>.

⁴ De Stichting Misbruikt! heeft op verzoek van uw Commissie en in overleg met de andere partners bij deze brief een blauwdruk gemaakt voor een dergelijk Meldpunt, dat zij u binnenkort zal toesturen.

Vervolg B6

manier hun getuigenissen kunnen doen en waar alle binnenkomende informatie bij elkaar komt en zonder een vooringenomen standpunt met betrekking tot geloofwaardigheid gecentraliseerd wordt en tot actie leidt. Het meldpunt moet rechtstreeks toegang hebben tot een gespecialiseerd team, waarin politie, maatschappelijk werkers, psychologen/(kinder)psychiaters en forensisch artsen deel van uitmaken. Dit team dient snel en gemakkelijk medische en psychische hulp te kunnen realiseren voor slachtoffers. Het Meldpunt moet direct contact kunnen hebben met het gespecialiseerde landelijk opsporingsteam mede om voorzorgsmaatregelen te kunnen realiseren zoals onderduikadres en identiteitsbescherming. Het Meldpunt ondersteunt desgewenst het slachtoffer bij het doen van aangifte dan wel het afleggen van een (schriftelijke) verklaring.

Met instemming van het slachtoffer kan het Meldpunt ook zorgen voor lichamelijk onderzoek (vaginaal, anaal en elders op het lichaam – aanwijzingen voor toegepast (seksueel) geweld). Met toestemming van het slachtoffer kan het Meldpunt ook medische voorgeschiedenis (eerdere contacten met huisarts, specialist) verzamelen. Het slachtoffer kan zich daarbij bij laten staan door een vertrouwenspersoon. Desgewenst vindt lichamelijk onderzoek onder narcose of plaatselijke verdoving plaats.

Het slachtoffer kan verzoeken om een psychologisch onderzoek om vast te stellen wat de psychische gesteldheid is (CPTSS, DIS), en welke gevolgen het misbruik heeft voor het psychosociaal functioneren, uiteraard door een ter zake deskundige, die ook het vertrouwen van het slachtoffer heeft. De uitkomsten van een dergelijk onderzoek kunnen gebruikt worden voor het verkrijgen van schadevergoeding en het voegen ter zitting, dan wel bij het indienen van een verzoek bij het schadefonds geweldsmisdrijven.

Het is belangrijk dat slachtoffers gedurende het hele proces op de hoogte worden gesteld van wat er gebeurt. Hier ligt een belangrijke taak voor het Meldpunt om dit te bewaken.

Tot slot

Slachtoffers van georganiseerd sadistisch misbruik is decennialang ernstig onrecht aangedaan. Allereerst natuurlijk door de daders, die hen iedere mogelijkheid op een normaal leven hebben ontnomen en nog steeds ontnemen. Het gaat om slachtoffers die na jaren hun verhaal doen maar ook om jonge slachtoffers, kinderen, die ook nu nog ten prooi vallen aan dit onbeschrijflijk geweld. Het gaat dus niet alleen om verklaringen en getuigenissen van slachtoffers die aan het netwerk proberen te ontsnappen, maar ook om (jonge) kinderen die gered moeten worden. Maar het onrecht dat slachtoffers is aangedaan behelst ook het stelselmatig ontkennen door de instanties van het bestaan van dit geweld. Slachtoffers zijn weggezet als gek en ongeloofwaardig. Dit is een land als Nederland, dat nota bene in belangrijke mate het kantoor van de Special Rapporteur on Violence against Children to the Secretary General van de Verenigde Naties subsidieert, onwaardig.

B7 Een aanbeveling dd. 16 oktober 2022 van Stichting Misbruikt! aan de Commissie Hendriks over de inrichting van een Meldpunt Georganiseerd seksueel misbruik

Aanbeveling Meldpunt Georganiseerd Seksueel Misbruik 16 oktober 2022

Inleiding

Deze aanbeveling is opgesteld in overleg met Stichting Kenniscentrum TGG, Spotlight en Stichting Lisa tegen Georganiseerd Sadistisch Kindermisbruik. Op verzoek van de Commissie Hendriks is hieronder een aanzet gegeven voor de oprichting van een Meldpunt georganiseerd seksueel misbruik.¹ Het betreft een aanvulling op het gemeenschappelijk advies betreffende opsporing van Georganiseerd Seksueel Misbruik.² Zoals in dat advies aangegeven en zoals de stichting uit eigen ervaring bekend is, gaat het in deze om zware criminaliteit hetwelk de reikwijdte van wat valt onder 'zedes' verre overschrijdt. Het gaat hier om - naast criminaliteit welke is opgenomen in de zedentitel van het wetboek van strafrecht - mensenhandel, zware mishandeling, bedreiging, soms zelfs moord en doodslag. Vaak beperkt het werkterrein van een dergelijke criminele organisatie zich niet tot Nederland. Het is bij deze vorm van georganiseerd seksueel misbruik kenmerkend dat slachtoffers er veelal van jongs af aan, jaren achtereen, in gevangenen zitten en als het ware gehersenspoeld zijn. De term gevangenen moet in deze vrij letterlijk worden genomen: het is voor deze slachtoffers vrijwel onmogelijk te ontsnappen, en vaak gaat dit ten koste van hun eigen vrijheid. Zonder hulp van derden is de basale vrijheid voor hen voor geen optie. Deze elementen samen (zware criminaliteit en complexe psychologische zorg) vereisen buitengewoon gespecialiseerde zorg.

Het Meldpunt moet hierin de spil vormen tussen zorg, veiligheid en opsporing en moet gebed zijn in een onafhankelijke (structureel gefinancierde) organisatie: een veilig landelijk Meldpunt voor deze slachtoffers. De specialistische kennis en de vergaande zorg voor veiligheid die hiervoor vereist zijn, maken het onderbrengen van deze hulp over meerdere bestaande organisaties niet opportuun en zelfs zeer ongewenst. Deze slachtoffers zijn erop ingesteld om bestaande organisaties te wantrouwen. En ieder niettemin gesteld vertrouwen heeft voor hen tot een deceptie geleid. Stichting Misbruikt! heeft inmiddels meerdere contacten in het buitenland waar het bestaan van dit soort netwerken ook wordt onderkend, bestudeerd en opgespoord. Gelet hierop en op de grensoverschrijdende activiteiten van de criminele organisatie moet binnen het Meldpunt ook ruimte zijn voor het leggen en intensiveren van deze contacten en voor onderzoek.

Meldpunt

Het Meldpunt is een professionele organisatie waar kennis, zowel nationaal als internationaal, van deze vorm van criminaliteit aanwezig is. Vanuit die kennis kunnen getuigenissen van slachtoffers en alle binnenkomende informatie op waarde worden geschat. Slachtoffers worden benaderd vanuit 'geloven'. Voorop moet staan dat toenemende kennis van dit soort criminele netwerken noodzakelijk is om Nederland veilig te maken voor alle kinderen. Niet alleen geloven is belangrijk maar ook het beschikbaar zijn van hulp. Het Meldpunt kan niet alle expertise in huis hebben maar moet rechtstreeks toegang hebben tot en een beroep kunnen doen op een gespecialiseerd team, waarvan psychologen/(kinder)psychiaters, juristen, gespecialiseerde politie en forensisch arts deel uitmaken. Het Meldpunt moet zowel in Nederland als daarbuiten

¹ Tijdens het gesprek met de Commissie Hendriks op 7 juni jl. hebben Corinne Dettmeijer en Miranda Freriks van Jan Hendriks de vraag gekregen een voorstel te schrijven voor de uitvoering van een Meldpunt voor slachtoffers van georganiseerd sadistisch kindermisbruik.

² Brief d.d. 18 september 2022 verzonden namens: Stichting Kenniscentrum TGG, Stichting Misbruikt!, Spotlight en Stichting Lisa tegen Georganiseerd Sadistisch Kindermisbruik

Vervolg B7

veilig adequate hulp kunnen realiseren voor slachtoffers. Ook hulpverleners en andere omstanders die een vermoeden hebben van georganiseerd sadistisch misbruik kunnen zich wenden tot het Meldpunt.

Aanpak

Het proces om te komen tot een Meldpunt zou verdeeld moeten worden in twee fasen, te beginnen met het maken van een Plan van Aanpak door een Kernteam en vervolgens de organisatie en implementatie van het Meldpunt. Het benoemen van een Kernteam dat in het eerste half jaar het Plan van Aanpak ontwikkelt is onderdeel van de eerste fase. Dit team bestaat uit een kwartiermaker gesteund door een Raad van Advies bestaande uit een voorzitter³ en twee leden die samen kennis van mensenhandel en van internationale aspecten hebben. In de uitvoerende fase kan een project assistent en/of projectleider ondersteunend zijn. Het Plan van Aanpak moet de volgende punten bevatten:

- Blauwdruk organisatie inrichting en bedrijfsvoering
- Positionering Meldpunt in nationale en internationale context
- Het instellen van een 'Betrokkenenraad', naar Duits voorbeeld, bestaande uit ervaringsdeskundigen en trauma specialisten uit de zorg
- Route naar veiligheid, hulpverlening, gespecialiseerde politie en justitie
- Zorgpad ggz, medisch en mogelijkheid tot triage
- Veiligheid voor slachtoffers, omstanders en medewerkers
- Kwaliteitsborging (inclusief screening en intervisie medewerkers)
- Organisatie van een safe house-constructie
- Organisatie telefonische hulplijn voor mensen die in acuut gevaar zijn
- Relatie met CSG, Kindertelefoon, Slachtofferhulp Nederland e.a.
- Begroting voor minimaal 5 jaar
- Eventueel integratie Sekte Signaal in overleg
- Onderzoek

De relatie met de politie verdient specifieke aandacht. Waar het Meldpunt als spil voor de slachtoffers dient, moet ook binnen de politie een landelijk gespecialiseerd team klaar staan. Dat kan gaan over het opnemen van een aangifte, maar ook het in veiligheid brengen van een slachtoffer. Maar bovenal moet dat team de kennis en kunde hebben om opsporing en onderzoek te verrichten naar een criminele organisatie zonder dat de veiligheid van een slachtoffer daarmee in gevaar komt. Slachtoffers moeten kunnen vertrouwen dat hun informatie niet leidt tot hun onveiligheid. Dit team en het Meldpunt zijn samen de motor om deze vorm van georganiseerde criminaliteit aan te pakken en slachtoffers veiligheid en zorg te garanderen.

Tot slot

De organisatie van een gespecialiseerd Meldpunt met extra veiligheidsmaatregelen, dat zorg moet dragen voor de getraumatiseerde overlevenden van de in Nederland opererende georganiseerde sadistische netwerken, vereist een zeer specialistische aanpak. Voor dit Meldpunt dient een specifiek kader te worden ontwikkeld. Zonder reeds opgedane specialistische kennis van, ervaring met en vertrouwen van deze doelgroep kan het onmogelijk tot een succes leiden. De Stichting Misbruikt! beschikt over die kennis en geniet aantoonbaar het vertrouwen van een groot en groeiend aantal slachtoffers. De inschakeling van de Stichting Misbruikt! om bovengenoemd plan uit te voeren ligt dan ook voor de hand. De stichting is daartoe ook bereid. De bescherming en veiligheid van de slachtoffers van deze vorm van zware georganiseerde criminaliteit staat altijd voorop. Zo ook hun autonomie.

³ Gezien het werkveld van de Stichting Misbruikt! en de bemoeienis die de stichting reeds met de doelgroep heeft verdient het aanbeveling de directeur te benoemen tot kwartiermaker en de voorzitter van de Raad van Toezicht van de stichting tot voorzitter van de Raad van Advies van het Meldpunt.

B8 Een tabel met de reactie van Stichting Misbruikt! op het conceptrapport van de Commissie Hendriks met feitelijke onjuistheden verzonden 27 november 2022

Tabel voor het horen van betrokken organisaties conceptrapport Tijdelijke Onderzoeksc commissie Georganiseerd Sadistisch Misbruik van Minderjarigen (Commissie Hendriks)

Instructie:

- Zorg dat u de geheimhoudingsverklaring hebt getekend en dat deze per mail is opgestuurd naar info@commissiehendriks.nl.
- In de tabel op de volgende pagina kunt u per regel aangegeven in welke tekst volgens u sprake is van feitelijke onjuistheden.

Hierbij moet de volgende informatie worden opgenomen:

- De naam van de inzage partij (per organisatie kan één reactie worden ingediend);
- Het nummer van het hoofdstuk en de paragraaf waarop de reactie betrekking heeft;
- Te corrigeren tekst (eerste ... laatste woord);
- Argumentatie/onderbouwing van uw reactie (let op: het gaat enkel om feitelijke onjuistheden zoals een onjuiste datum, verwijzing of onjuist citaat. Andere toevoegingen worden niet overgenomen door de Commissie).
- De tabel kan worden uitgebreid door het toevoegen van regels. Zorg hierbij dat de nummering in de eerste kolom doorloopt.
- *Voorbeeld:*

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste ... laatste woord)	Argumentatie/ onderbouwing van uw reactie
1	Misbruikt!	2.2	Stichting Misbruikt! is in 2020 ... misbruikt zijn.	2019 i.p.v. 2020

- Gelieve dit document uiterlijk zondag 27 november 2022 per mail op te sturen naar info@commissiehendriks.nl.

Vervolg B8

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstukken paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste...laatstewoord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie
1	Misbruikt!		Graag eerst een opmerking in algemene zin: hieronder beperken wij ons tot concrete, feitelijk onjuistheden. Dat laat onverlet dat er wat ons betreft ook inconsistenties en tegenspaken in het rapport voorkomen die wij in onze definitieve reactie op het rapport zullen benoemen. Bovendien is het vaak onduidelijk of iets een feit, een mening of een conclusie is waardoor wij genoodzaakt zijn deze punten uitgebreider te omschrijven in genoemde reactie.	
2	Misbruikt!	Pag.6. alinea 3 (in kader Argos)	In deze opsomming van organisaties ontbreekt de Stichting Spotlight.	
3	Misbruikt!	Pag.15. alinea 2 (in tekstvak Spotlight)	In 2121 gaat de werkgroep..... een stichting die strijdt tegen kindermisbruik: Stichting Lisa is hier niet volledig omschreven, het is Stichting Lisa Tegen Georganiseerd Kindermisbruik en zij strijdt tegen georganiseerd sadistisch kindermisbruik.	
4	Misbruikt!	Pag. 15 kader Stichting Misbruikt	Eerste zin: Stichting Misbruikt is in 2020 opgericht moet zijn Stichting Misbruikt! is in januari 2021 opgericht.	
5	Misbruikt!	Pag. 25 2e alinea, 3e zin	De exacte details....naar voren. Deze zin is onjuist. meerdere slachtoffers die die wij hebben begeleid bij de interviews met de commissie hebben deze rituelen tot in detail beschreven, zowel in het gesprek als op schrift.	Directeur van Stichting Misbruikt! is zelf aanwezig geweest bij meerdere interviews en getuige van de gesprekken over ritueel misbruik.
6	Misbruikt!	Pag.25 3e alinea, 2e zin	De precieze aard vaak onduidelijk. Deze zin is onjuist. Meerdere slachtoffers die wij hebben begeleid bij de interviews met de commissie hebben de precieze aard tot in detail beschreven, zowel in het gesprek als op schrift.	Directeur van Stichting Misbruikt! is zelf aanwezig geweest bij meerdere interviews en getuige van de gesprekken over de precieze aard van deze netwerken.

Vervolg B8

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstukken paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste...laatstewoord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie
7	Misbruikt!	Pag. 26 2e laatste zin	Slechts...genoemd. Dit is onjuist, nagenoeg alle ons bekende slachtoffers beschrijven financieel gewin als motief.	Directeur van Stichting Misbruikt! is zelf aanwezig geweest bij meerdere interviews en getuige van de gesprekken. Hierin kwam naar voren dat nagenoeg alle slachtoffers zijn verkocht, verhandeld en dat financieel gewin een motief is voor meestal de vader maar soms ook de moeder van het gezin.
8	Misbruikt!	Pag. 26, alineaf 3	Ook blijkt uit....gehad met de LEBZ: Uit interviews met 6 slachtoffers zijn er vier slachtoffers die aangeven dat hun zaak door het LEBZ behandeld is. 1 slachtoffer heeft het rapport in haar bezit van de overige drie slachtoffers zijn de rapporten niet te traceren.	
9	Misbruikt!	Pag.27 meldingen van ritueel misbruik 2e alinea	Hier wordt Misbruikt! niet genoemd terwijl bekend is dat er bij ons afgelopen jaar regelmatig meldingen van ritueel misbruik zijn binnen gekomen. Dit tekort leidt tot een verkeerde voorstelling van zaken.	Eigen ervaring stichting Misbruikt!
10	Misbruikt!	Pag. 33 laatste alinea	Deze alinea geeft een incompleet beeld van de aanbevelingen gedaan in de gezamenlijke brief van KTGG, Stichting Spotlight, Stichting Misbruikt! en Stichting Lisa tegen Georganiseerd Kindermisbruik.	
11	Misbruikt!	Pag. 34 laatste alinea, laatste zin	Deze aangiften,media beschreven: De tekst begint met dat deze aangiften uit een overzicht van rechtszaken komt, terwijl hij eindigt met de zin dat deze aangiften alleen in de media beschreven staan, dit is inconsistent.	Zie tekst.

Vervolg B8

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste...laatstewoord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie
12	Misbruikt!	Pag.35 Hfdst6 4e alinea	Vanuit slachtoffers worden... geformuleerd: dit is onjuist. Alle slachtoffers die uit het netwerk zijn hebben aangegeven een meldpunt heel zinnig te achten, mits deze veilig is. Ze willen niet alleen een meldpunt maar ook een steunpunt waar ze hulp krijgen om hun leven richting te geven. De slachtoffers die nog in de netwerken zitten willen zéker graag een veilig meldpunt. Hen wordt door het netwerk verteld dat de meldpunten die er nu zijn, zoals b.v. het Centrum voor Seksueel Geweld, voor hen niet toegankelijk zijn door inmenging van politie en forensisch artsen. Zij willen dus niets liever dan zich melden, maar hebben geen enkele mogelijkheid. Ze kunnen helemaal nergens terecht.	In gesprekken met slachtoffers komt het meldpunt regelmatig aan de orde, zoals ook tijdens de interviews.
14	Misbruikt!	Pag.36 1e alinea	Met betrekking tot...2020 is opgeheven: Het meldpunt voor georganiseerd sadistisch kindermis- bruik vergelijken met het meldpunt sektesignaal is irrelevant Het meldpunt Sektesignaal is niet opgeheven omdat er te weinig mensen zich meldden.	Er moet een structurele oplossing komen voor het opgeheven meldpunt Sektesignaal. Juist op het moment dat het aantal klachten over dubieuze religieuze groeperingen naar recordhoogte is gestegen, is dit meldpunt opgeheven.Tweede Kamerleden van de SP, VVD, PvdA en CDA dringen daarom nu bij minister Ferdinand Grapperhaus aan op een alternatief. https://www.gld.nl/ nieuws/2436663/kamerleden- willen-oplossing-voor-opgeheven- sekte-meldpunt
15	Misbruikt!	Pag.10 3e Alinea	Bij het Duitse onderzoek..aan kinderen: Er zijn in Duitsland niet 429 maar 439 verdachten geïdentificeerd.	Bron: www1.wdr.de "ErmittlungsgruppeBerg": 65Kinder befreit und 439 mutmaßliche Täter identifiziert - Rheinland - Nachrichten - WDR

Vervolg B8

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuken paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste...laatstewoord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie
16	Misbruikt!	Pag.1voor- woord, alinea2	Omdat ik mij nooit...te aanvaarden: feitelijk onjuist. Dr J. Hendriks heeft zich uitgelaten m.b.t. onderzoek over pedoseksuelen en gemanipuleerde kinderporno. Het maken en vervaardigen van kinderporno valt onder georganiseerd misbruik dus heeft Dhr. Hendriks zich uitgelaten over georganiseerd misbruik.	Artikel parool over beschikbaar stellen kinderporno: https://www.parool.nl/nieuws/hoogleraar-stel-gemanipuleerde-kinderporno-beschikbaar~b-3beef9/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F
17	Misbruikt!	Pag. 39 laatste alinea	Daardoor ontbreken veroordelingen van daders.....dit type misbruik: er zijn wel degelijk daders veroordeeld voor dit type misbruik (Seksueel kindermisbruik met rituele kenmerken)	https://www.theguardian.com/uk/2012/nov/28/witches-sex-abuse-allegations-children-court Deze twee daders uit Cornwall zijn veroordeeld voor kindermisbruik met rituele kenmerken. De daders uit de zaak in Griekenland ook, waaruit ook blijkt dat rituelen worden ingezet bij seksueel geweld. https://greekreporter.com/2016/12/20/greek-satanist-released-after-23-years-in-prison-for-murder/ https://www.theepochtimes.com/11-face-trial-in-scotland-over-satanic-child-abuse-allegations_4637876.html Deze zaak heeft recent gespeeld in Schotland.
18	Misbruikt!	Pag.43 alinea 2	Ook ervaren satanische aspecten: Uit deze zin blijkt dat er geen zedenrechercheurs zijn die ervaring hebben met zaken rond georganiseerd sadistisch misbruik met rituele en/of satanische kenmerken. Dit is niet correct. Afgelopen maanden hebben wij vanuit de stichting zedenrechercheurs gesproken die wel ervaring hebben met zaken rond georganiseerd sadistisch misbruik met rituele kenmerken.	Er is geen onderzoek bekend onder alle zedenrechercheurs in Nederland naar hun ervaring met georganiseerd sadistisch misbruik met rituele en/of satanische kenmerken. We moeten ons dus beroepen op persoonlijke gesprekken met zedenrechercheurs. Op 10 november jl. hebben wij een lezing geven waar zedenrechercheurs bij aanwezig waren die onze verhalen herkenden en met zowel satanische als rituele aspecten van georganiseerd misbruik in zaken te maken hebben gehad.

Vervolg B8

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstukken paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste...laatstewoord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie
19	Misbruikt!	Pag. 45 een na laatste alinea	Vanuit het perspectief...van het meldpuntbedreigd: het meldpunt sekte signaal is niet opgeheven doordat er te weinig meldingen waren, beter nog, het liep storm. Deze mening kan dus niet worden opgenomen als verklaring.	https://www.gld.nl/nieuws/2436663/kamerleden-willen-oplossing-voor-opgeheven-sekte-meldpunt Reden voor de opheffing is stopzetting van de subsidie. In 2019 belden nog meer dan honderd mensen met het meldpunt. bron: (https://www.huiselijkgeweld.nl/actueel/nieuws/2020/01/07/meldpunt-sektesignaal-is-gestopt)
20	Misbruikt!	Pag. 47 2e alinea	Ook binnen de groep.....de toekomst: Deze bewering is onjuist. Spotlight, KTGG, Stichting Lisa tegen georganiseerd kindermisbruik en Stichting Misbruikt! hebben met elkaar twee brieven m.b.t. de aanbevelingen geschreven, zowel voor de opsporing als voor het meldpunt. Wij zijn het helemaal eens, er zit geen enkel licht tussen onze standpunten.	https://misbruikt.nl/over-ons/belangenbehartiging/ Op de website van Misbruikt! staan twee brieven welke alle belangenbehartigingsorganisaties gezamenlijk hebben geschreven, met onze gezamenlijke standpunten en aanbevelingen. Onze samenwerking is zeer harmonieus. We versterken elkaar, informeren en steunen elkaar. Een keer in de zes weken hebben we overleg en temmen we af over ons werk aan de gezamenlijke doelen, verder hebben we vrijwel dagelijks contact met elkaar over de dagelijkse gang van zaken. Er is geen sprake van tegenstellingen in onze belangen of doelstellingen en ook niet in de samenwerking. Onze samenwerking is prettig en zeer gewenst.
21	Misbruikt!	Pag. 50, 1e alinea	Vaak betreft het...het misbruik plaatsvindt.: Hier staat dat slachtoffers aangeven geïsoleerd te zijn in een sociaal netwerk waarbinnen het misbruik plaats vindt. Sociaal zou voor seksueel misbruik een woord kunnen zijn maar hier, bij georganiseerd sadistisch misbruik, is het een misplaatst woord. Ze worden misbruikt in een crimineel netwerk. Niet in een sociaal netwerk.	In de definitie op Wikipedia van "sociaal netwerk" staat dat "zonder een sociaal netwerk isolement dreigt en overbelasting". De ervaring van al onze slachtoffers is juist dat zij geïsoleerd en overbelast raken doordat ze in het netwerk zitten. Ze willen daar niet in zitten, ze willen daaruit. Maar ze worden er niet uit losgelaten, ze worden geïsoleerd en zijn van het netwerk. Dat is een vernederend misdrijf en mensenhandel en dat heet crimineel.

Vervolg B8

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstukken paragraaf	Te corrigeren tekst (eerste...laatstewoord)	Argumentatie / onderbouwing van uw reactie
22	Misbruikt!	Pag. 57 1e literatuur- verwijzing	De NOS heeft de cijfers van het Duitse onderzoek niet goed overgenomen: het zijn 439 verdachten, zie link	Bron: www1.wdr.de "Ermittlungsgruppe Berg": 65 Kinder befreit und 439 mutmaßliche Täter identifiziert - Rheinland - Nachrichten - WDR
23	Misbruikt!	Pag. 79 kader Stichting Misbruikt!	Er mist een afspraak: op 8 juli hebben M. Freriks en C. Dettmeijer-Vermeu- len een gesprek gehad met Trudy Mooren en AnneMarie Slotboom	
24	Misbruikt!	Pag. 85 eerste alinea	De drieinput geleverd aan de commissie: het is niet correct dat er op verscheidene manieren input is geleverd, er is 1 gezamenlijke brief geschreven vanuit het Kennis Centrum TGG, Stichting Lisa tegen georganiseerd geweld, Stichting Spotlight en Stichting Misbruikt. En de input welke is geleverd in deze brief was niet vanuit drie maar vanuit vier belangenorganisaties.	https://misbruikt.nl/over-ons/ belangenbehartiging/ Zie de brieven van d.d. 18 september (opsporing) en 16 oktober (meldpunt m.b.t. de aanbevelingen over de opsporing en over het meldpunt op de website van Misbruikt!

B9 Een brief dd. 27 november 2022 van Stichting Misbruikt! in reactie op het conceptrapport van de Commissie Hendriks

Datum: 27 november 2022
Betreft: Conceptrapport Commissie Hendriks

Geachte heer Hendriks, beste Jan,

Veel dank voor het toesturen van het rapport. Wij zullen voor maandag 28 november de lijst met feitelijke onjuistheden aan jullie retourneren. Op voorhand willen wij echter drie punten onder jullie aandacht brengen, welke gerelateerd zijn aan het rapport en de deelrapporten.

Als eerste een punt dat ons na aan het hart ligt: de meldingen van slachtoffers. In het conceptrapport staat op pag. 27 met betrekking tot de meldingen van ritueel misbruik dat bij de meeste (voormalige) meldpunten geen gevallen van ritueel misbruik bekend waren. En dat bij de overige organisaties de afgelopen jaren (mogelijk) één of enkele meldingen van ritueel misbruik zijn gedaan. Ons is niet gevraagd of wij meldingen hebben, echter wij hebben het jullie wel medegedeeld. (zie mail d.d. 1 november 2022 aan mw. T. Mooren, als bijlage onder aan deze brief bijgevoegd). Wij willen jullie dit toch graag meegeven gezien wij alleen kunnen reageren op feitelijke onjuistheden echter de onjuistheid zit hierbij niet in de feiten maar in het incompleet weergeven van de bronnen en de beschikbare informatie.

Vervolgens, wij begrijpen de opzet van het rapport en het systeem van deelrapporten om de leesbaarheid van het rapport te vergroten. Niettemin levert het systeem voor ons twee substantiële problemen op. Het systeem van deelrapporten brengt met zich mee, en dat geven jullie op pagina 15 van het conceptrapport ook aan, dat om de validiteit van de conclusies te beoordelen het door jullie toegezonden rapport niet voldoet. De onderbouwing is immers elders. Veel van wat er door ons of slachtoffers is gezegd zal teruggevonden worden in de deelrapporten en de eventuele feitelijke onjuistheden die daarin zijn vervat zijn dan niet gecheckt. Dat betreuren wij.

Het laatste punt klemmt echter nog veel meer daar het daar rechtstreeks de slachtoffers en hun veiligheid betreft. Deelrapport 1 geeft inzicht in de interviews met de slachtoffers en deelrapport 2 betreft de bundel ervaringsverhalen die jullie van een groep slachtoffers hebben gekregen via Caleidoscoop. Het niet mogen beoordelen voor publicatie geeft een groot gevoel van onveiligheid bij de slachtoffers. De interviewverslagen zijn indertijd weliswaar aan de slachtoffers ter controle toegezonden maar de uiteindelijke tekst over deze interviews staat in de deelrapporten. Zij weten dus niet of en hoe herkenbaar zij in dat deelrapport voorkomen en dat zorgt voor paniek bij veel van de slachtoffers. Dat kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn. De brieven van de slachtoffers, de grondslag voor deelrapport 2, zijn indertijd via Stichting Caleidoscoop aan jullie gestuurd om met name hun ervaringen met de politie en het doen van aangifte te delen. In feite om de commissie te helpen met het in kaart brengen van aard, context en gevolgen van het misbruik, ervaringen met hulpverlening en het doen van aangifte. Dit is een geheel ander doel dan waar de commissie de brieven voor lijkt te hebben gebruikt en dit strookt ook niet met de afspraken die de commissie heeft gemaakt met Caleidoscoop. Ook dit zorgt voor verwarring en paniek. Het is immers ook ten aanzien van dit deelrapport niet te beoordelen voor slachtoffers hoe

Stichting Misbruikt!

KvK 81730683

IBAN: NL16SNSB8834128109

Vervolg B9

MISBRUIKT!

herkenbaar zij zijn weergegeven. Zowel het KTGG, als Spotlight als Stichting Misbruikt! zijn bereid en in staat om namens de slachtoffers die check te doen.

Wij beseffen dat wij de deelrapporten nu niet mogen inzien omdat er door jullie afspraken zijn gemaakt met het ministerie en deze in een protocol zijn vastgelegd. Echter de afspraken die gemaakt zijn met de slachtoffers (zie brief aan slachtoffers, pagina 75) dienen te prevaleren. De afspraken over veiligheid die KTGG met jullie heeft gemaakt om de slachtoffers deze veiligheid te bieden overstijgen ieder protocol. De reden dat slachtoffers over hun angst en onveiligheid heen zijn gestapt en zijn gaan praten met de commissie was dat wij hen hebben verzekerd dat er niets wat naar hen herleidbaar is in het rapport komt te staan, niets waar zij geen toestemming voor hebben gegeven. Dit kan zonder inzage niet worden geverifieerd. Dat levert bij de slachtoffers een onveilig gevoel op. Let wel, het brengt schade aan een vertrouwensband, niet alleen tussen de slachtoffers en de commissie maar ook tussen de slachtoffers en de belangenorganisaties.

Wij willen dan ook met klem verzoeken om in ieder geval de deelrapporten 1 en 2 op dezelfde wijze als dit rapport met ons te delen. Wij kunnen dan binnen vijf dagen reageren. Wij hopen dat de commissie zich realiseert dat de veiligheid van slachtoffers op de eerste plaats moet staan en daarbij gaat het ook over gevoelens van onveiligheid. Maatschappelijk gezien is het belangrijk dat ieder mens een gevoel van veiligheid heeft.

Deze slachtoffers hebben voornamelijk te maken gehad met gevoelens van extreme onveiligheid en deze gevoelens worden gemakkelijk getriggerd. Dat is een situatie die te allen tijde moet worden voorkomen.

Met vriendelijke groet,

Corinne Dettmeijer-Vermeulen
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Misbruikt!

Miranda Freriks
Directeur-bestuurder Stichting Misbruikt!

Vervolg B9

Bijlage: mailverkeer directeur Stichting Misbruikt! met mw. T. Mooren op 1 november 2022

Van: Trudy Mooren <T.Mooren@ciehendriks.nl>
Datum: dinsdag 1 november 2022 om 12:19
Aan: 'Miranda Freriks' <m.freriks@hotmail.nl>
Onderwerp: RE: Meldpunt

Dag Miranda,

Dank voor je bericht, en moeite – fijn dat je het blijft proberen.

Jee wat bijzonder, dat het aantal meldingen toeneemt – door de publieke aandacht ervoor denk je?
 Op zich goed – menskracht natuurlijk heel belangrijk punt.
 Voor ons denk ik wel goed te weten over deze toename.

HG,
 Trudy

Van: Miranda Freriks <m.freriks@hotmail.nl>
Verzonden: maandag 31 oktober 2022 10:18
Aan: Trudy Mooren <T.Mooren@ciehendriks.nl>
Onderwerp: Meldpunt

Dag Trudy,

Ik heb nog geen contact kunnen krijgen met een van de slachtoffers voor de toestemmingsverklaring. Ik blijf het proberen, ok?

Afgelopen maanden merk ik dat het steeds drukker gaat worden met meldingen bij de stichting. Ik krijg vragen over praktische hulp, lotgenotencontact maar ook acute vragen van meisjes in grote nood. Met name deze laatste groep groeit en groeit. Ik maak me iedere dag zorgen over veilige opvang, medische hulp en de veiligheid van de mensen die mij helpen. De hulpvragen komen vooral s nachts en de verwondingen zijn groot en de situaties gruwelijk en de machteloosheid onvoorstelbaar. De Stichting is hiermee eigenlijk al een meldpunt geworden en de meisjes en ook jongens blijven komen en de leeftijd van deze slachtoffers wordt steeds jonger. Ik begreep gister dat onder slachtoffers inderdaad rondgaat dat je voor hulp bij ons moet zijn. Dat is natuurlijk heel goed. En ik ben er ook heel blij mee dat ze om hulp durven te vragen bij me. En ik dacht toch ook ik vertel het je. Afgelopen week hebben zes van deze slachtoffers zich gemeld bijvoorbeeld. Ik maak me inmiddels ook zorgen over mankracht. Zodra ik de formulieren heb stuur ik ze je toe.
 Fijne dag, Miranda

Stichting Misbruikt!

KvK 81730683

IBAN: NL16SNSB8834128109

B10 Een brief dd. 29 november 2022 van Stichting Misbruikt! als vervolg op de brief aan de Commissie Hendriks dd. 27 november 2022

Datum 29 november 2022

Betreft: Vervolg op brief aan de CIE Hendriks van 27 november 2022

Geachte Heer Hendriks, beste Jan,

In vervolg op ons schrijven van afgelopen zondag dd. 27 november menen wij er goed aan te doen nog een aantal onderwerpen reeds op voorhand aan de orde te stellen. Wij hebben daarover gearzeld aangezien het niet feitelijke onjuistheden betreffen zoals de Commissie in haar toezending van het rapport bedoelt, maar niettemin geven zij een beeld die op zijn minst vragen oproept. Wij menen dat het zowel in het belang van de Commissie als in het belang van het zware onderwerp is om dat nu te doen en niet te wachten tot het rapport uit is. Gezien de (begrijpelijke) deadline is dat niet voor zondag gelukt. Wij hopen dat de Commissie deze aandachtspunten nog mee kan nemen. In ieder geval zullen wij in onze reactie op het rapport na het verschijnen, op dit punt uitvoerig en met een bredere basis terugkomen.

Allereerst wijzen wij erop dat de Commissie onduidelijk is over de beantwoording van de opdracht. De opdracht luidt immers 'te rapporteren over de beschikbare informatie omtrent het fenomeen van georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen'. Niettemin beantwoordt de Commissie veelal de niet gestelde vraag omtrent het bestaan van 'georganiseerd ritueel sadistisch misbruik van kinderen, dan wel georganiseerd, of in groepsverband, sadistisch misbruik van kinderen met rituele kenmerken'. Door de ontkennende beantwoording van deze laatste, niet gestelde vraag (zie ook de opmerkingen van het KTGG), lijkt de Commissie ook de wel gestelde vraag min of meer ontkennend te beantwoorden, hetgeen op grond van de door de Commissie verzamelde informatie, niet de bedoeling kan zijn. Toch gaan wij ook in op het aspect van rituele kenmerken en wel met name naar aanleiding van hetgeen op pagina 87 van het conceptrapport is verwoord. Het TBKK-LE zou gezocht hebben naar gevallen van ritueel misbruik en deze niet hebben kunnen vinden. Hoe dat onderzoek heeft plaatsgevonden wordt niet duidelijk. Wel zou een groot aantal personen zijn benaderd en zijn gevraagd een verklaring af te leggen. U zult zich herinneren dat wij van begin af aan hebben aangedrongen op grondig digitaal onderzoek naar het bestaan van afbeeldingen van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen, al dan niet met rituele kenmerken. Dat er een veelheid van sadistisch misbruik materiaal van kinderen te vinden is, is evident. Het ware goed geweest als de Commissie dit ook met zoveel worden als conclusie had verwoord. Ten aanzien van misbruik met rituele kenmerken zijn wij verbaasd dat het TBKK-LE niets heeft kunnen vinden. En eerlijk gezegd schuilt hierin ook de feitelijke onjuistheid. Wij hebben wel een website gevonden met materiaal waarop seksueel kindermisbruik is te zien met rituele kenmerken zoals gewaden en kruisen. Ook zijn wij in contact met een buitenlandse organisatie die sites met dit soort materiaal in de gaten houdt. Wij zullen hier nader op in gaan bij onze reactie na het uitkomen van het rapport, maar meenden toch de Commissie te moeten behoeden voor deze voorstelling van feiten die niet waar kan zijn. Ten onrechte stelt de Commissie immers dat slachtoffers de enige bron zijn voor deze vorm van misbruik. Dat impliceert slechts een ommissie in het onderzoek.

Ook hebben wij besloten onze opmerking over het LEBZ, welke wij in ons gesprek dd. 7 juni 2022 maakten, hier te herhalen. Wij hebben u toen gevraagd ook te kijken naar het L.E.B.Z.-rapport inzake 'Lisa', aangezien wij in dat onderzoek forse onregelmatigheden hebben gezien. U gaf toen aan dat die zaak daarvoor te oud is. Wat daarvan zij, zonder die zaak in te hebben gezien, is een conclusie zoals de Commissie trekt op pagina 49 onnavolgbaar. Dit

Stichting Misbruikt!

KvK 81730683

IBAN: NL16SNSB8834128109

Vervolg B10

MISBRUIKT!

klemmt temeer nu het voor anderen (journalisten) niet mogelijk is om L.E.B.Z. onderzoeken in te zien, en ook het door het W.O.D.C. uitgezette onderzoek naar de werking van het L.E.B.Z. niet teruggaat voor 2016.

En tot (voorlopig) slot nog een opmerking over het taalgebruik. Ook al concludeert de Commissie dat er geen bewijs is voor georganiseerd seksueel misbruik van kinderen met rituele kenmerken, is de algehele conclusie van het rapport dat voor het bestaan van georganiseerd sadistisch seksueel misbruik van kinderen voldoende aanwijzingen zijn. Vanuit deze constatering getuigen zinsneden als 'slachtoffers richten hun pijlen op de politie' van weinig respect voor het leed dat deze slachtoffers hebben ondervonden. Nu is er nog een gelegenheid om dit recht te zetten zonder aan de inhoud van het rapport af te doen.

Op al deze en andere onderdelen van het rapport zullen wij bij uitkomst nader ingaan.

Hoogachtend,

Corinne Dettmeijer-Vermeulen
Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Misbruikt!

Miranda Freriks
Directeur-bestuurder Stichting Misbruikt!

B11 Een mail dd. 7 december 2022 met reactie van de Commissie Hendriks op de brieven van Stichting Misbruikt! dd. 27 en 29 november 2022**Reactie CiE Hendriks op de twee brieven van Misbruikt!:**

Van: Commissie Hendriks <info@commissiehendriks.nl>

Verzonden: woensdag, december 7, 2022 10:01 AM

Aan: Stichting Misbruikt <info@stichtingmisbruikt.nl>

CC: 'corinne.dettmeijer@xs4all.nl' <corinne.dettmeijer@xs4all.nl>

Onderwerp: Reactie op schrijven 27 en 29 november

Geachte mevr. Freriks, beste Miranda,

Excuses voor deze late reactie. U zult begrijpen dat de Commissie de afgelopen week druk bezig is geweest met het verwerken van reacties op het conceptrapport.

We begrijpen de zorgen die u verwoordt in uw e-mails van 27 en 29 november jl. en hopen deze (in ieder geval deels) te kunnen wegnemen.

In het kort een aantal opmerkingen:

1. De Commissie is uiterst terughoudend en zorgvuldig geweest met het gebruik van citaten uit interviews en brieven van slachtoffers. Namen, plaatsen en omstandigheden zijn niet vermeld of geanonimiseerd. Hier is door diverse mensen kritisch naar gekeken en ons inziens is het onmogelijk om citaten aan personen te koppelen.
2. U geeft aan dat er bij Stichting Misbruikt! een aantal meldingen bekend is van georganiseerd seksueel misbruik met rituele kenmerken. Dit hebben wij aangepast in de tekst.
3. U geeft aan dat bij u een website bekend is met kinderpornografische afbeeldingen met rituele kenmerken. Dit is de Commissie niet bekend. Wij kunnen hier dus geen conclusies aan verbinden. Wij raden aan hiervan melding te doen bij de politie.
4. De zaak Lisa heeft geen centrale plek gekregen in ons onderzoek. Dit heeft overigens niet te maken met het feit dat deze zaak verouderd zou zijn (zie hiervoor de aangepast notulen van ons overleg op 6 juni 2022). De zaak Lisa leidt ons inziens tot te veel polarisatie, hetgeen afleidt van wat de bevindingen en conclusies zijn van de Commissie.
5. Deelrapporten worden, zoals eerder vermeld, niet vooraf beschikbaar gesteld. Dit geldt eveneens voor de referentielijsten. U zult na het openbaar maken van het eindrapport kunnen verifiëren of onze conclusies onderbouwd zijn door hetgeen vermeld staat in de deelrapporten.

Met vriendelijke groet,
Jan Hendriks

Colofon

Uitgever Stichting Misbruikt!, Ede
Vormgeving rapport Pieter Kers, Studio Kers

www.misbruikt.nl